

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД - Краљево

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД
КРАЉЕВО ЗА 2021. ГОДИНУ**

ФЕБРУАР 2022. ГОД.

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ЦЕНТРУ ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

- ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД . . . Краљево
- МЕСТО (ОПШТИНА/ГРАД). Краљево
- ГОДИНА ОСНИВАЊА 1960 год.
- ДИРЕКТОР Светлана Дражовић, дипл. психолог
- E-mail scrkv@mts.rs
- АДРЕСА И ПОШ. БРОЈ ул. Моше Пијаде 26А
- ТЕЛЕФОН / TELEFAX 036-331-744, 036-323-151

УВОДНИ ДЕО

Предмет извештаја је годишњи извештај за 2021. годину, о структури и броју корисника који су користили услуге Центра за социјални рад Краљево, као и подаци о врстама услуга и права које су током наведене године пружене грађанима Краљева, као и осврт на стање и потребе грађана Краљева у области социјалне заштите.

Основ за израду извештаја је база података проистекла из евиденције (у складу са Правилником) о корисницима, пруженим услугама и правима за 2021. годину, као и подаци из извештаја о раду из предходних година, анализе и истраживања која су предходних година спроведена у граду Краљеву, а тичу се осетљивих група корисника услуга ЦСР, као и група у ризику, интерне евиденције Центра-евиденције руководиоца, супервизора и водитеља случаја и др. Извештај је намењен оснивачу, Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, као и широј јавности.

Извештај ће разматрати: Управни и Надзорни одбор Центра за социјални рад, Скупштина града Краљева, као и релевантни органи локалне самоуправе, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, као и Републички завод за социјалну заштиту.

Делатност Центра за социјални рад

Центар за социјални рад у Краљеву основан је 1960. године, а са радом је почео 1961. године.

У вршењу јавних овлашћења Центар за социјални рад, као установа социјалне заштите и као орган старатељства врши јавна овлашћења и обезбеђује остваривања права од општег интереса, обавља послове које су му стављене у надлежност:

- Законом о социјалној заштити;
- Породичним законом;
- Законом о прекршајима;
- Законом о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично-правној заштити малолетних лица;

- Законом о финансијској подршци породици са децом;
- Законом о јавним службама;
- Законом о заштити од насиља у породици;
- ЗУП-ом;
- Правилником о организацији, нормативима и стандардима рада у Центрима за социјални рад;
- Правилником о хранитељству;
- Општим протоколом о поступању и сарадњи установа, органа и организацијама у ситуацијама насиља над женама у породици и у партнерским односима;
- Посебним протоколом о поступању Центра за социјални рад-органа старатељства у случајевима насиља у породици и женама у партнерским односима;
- Општим протоколом за заштиту деце од злостављања и занемаривања;
- Одлуком о социјалној заштити града Краљева.

У вршењу јавних овлашћења Центар у складу са законом одлучује о:

- Остваривању права на новчану социјалну помоћ;
- Остваривању права на додатак за помоћ и негу другог лица;
- Остваривању права на помоћ за оспособљавање за рад;
- Остваривање права на смештај у установу социјалне заштите;
- Остваривање права на смештај одраслог лица у другу породицу;
- Хранитељству;
- Усвојењу;
- Старатељству;
- Одређивању и промени личног имена детета;
- Мерама превентивног надзора над вршењем родитељског права;
- Мерама корективног надзора над вршењем родитељског права.

У вршењу јавних овлашћења, Центар, у складу са законом, обавља следеће послове:

- Спроводи поступак посредовања - медијације у породичним односима (мирење и нагодба);
- Доставља налаз и стручно мишљење, на захтев суда, у парницама у којима се одлучује о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права;
- Доставља, на захтев суда, мишљење о сврсисходности мере заштите од насиља у породици коју је тражио други овлашћени тужилац;
- Пружа помоћ у прибављању потребних података суду пред којим се води поступак у спору за заштиту од насиља у породици;
- Спроводи поступак процене опште подобности хранитеља, усвојитеља и старатеља;
- Врши попис и процену имовине лица под старатељством;

- Сарађује са јавним тужиоцем, односно судијом за малолетнике у избору и примени васпитних налога;
- Спроводи медијацију између малолетног учиниоца и жртве кривичног дела;
- Подноси извештај о испуњењу васпитног налога јавном тужиоцу, односно судији за малолетнике;
- Присуствује, по одобрењу суда, радњама у припремном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела (саслушање малолетног учиниоца кривичног дела, саслушање других лица), ставља предлоге и упућује питања лицима која се саслушавају;
- Доставља мишљење суду пред којим се води кривични поступак против малолетника у погледу чињеница које се односе на узраст малолетника, затим, чињеница потребних за оцену његове зрелости, испитује средину у којој и прилике под којима малолетник живи и друге околности које се тичу његове личности и понашања;
- Присуствује седници већа за малолетнике и главном претресу у кривичном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела;
- Обавештава суд надлежан за извршење заводске васпитне мере и орган унутрашњих послова када извршење мере не може да започне или да се настави због одбијања или бекства малолетника;
- Стара се о извршењу васпитних мера посебних обавеза;
- Проверава извршење васпитне мере појачаног надзора од стране родитеља, усвојитеља или старатеља и указује им помоћ у извршењу мере;
- Проверава извршење васпитне мере појачаног надзора у другој породици и указује помоћ породици у коју је малолетник смештен;
- Спроводи васпитну меру појачаног надзора од стране органа старатељства тако што се брине о школовању малолетника, његовом запослењу, одвајању из средине која на њега штетно утиче, потребном лечењу и сређивању прилика у којима живи;
- Стара се о извршењу васпитне мере појачаног надзора уз обавезу дневног боравака у установи за васпитавање и образовање малолетника;
- Доставља суду и јавном тужиоцу за малолетнике извештај о току извршења васпитних мера о чијем се извршењу стара;
- Предлаже суду доношење одлуке о трошковима извршења васпитних мера;
- Обавља друге послове утврђене законом.

Центар у вршењу јавних овлашћења пружа услуге социјалног рада и покреће судске поступке када је законом на то овлашћен.

У вршењу других послова утврђених законом, Центар поступа у складу са Одлуком о социјалној заштити града Краљева, које утврђује надлежни орган локалне самоуправе, као и усвојеном Стратегијом развоја социјалне заштите за период 2013-2020. године.

Скупштина града Краљева на седници одржаној дана 20. септембар 2017. године, донела је Одлуку о социјалној заштити града Краљева, објављена у Сл. листу града Краљева бр. 21/17. а 24. 09. 2018. године, донела је Одлуку о

допунама у социјалној заштити града Краљева, која је објављена у Сл. листу града Краљева бр. 22/18.

У складу са Одлуком, град Краљево предвиђа следеће групе услуга социјалне заштите:

1. Дневне услуге у заједници:
 - 1.1. Помоћ у кући за одрасла и старија лица;
 - 1.2. Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју, за одрасла и старија лица и за децу и младе у сукобу са законом.
2. Услуге смештаја:
 - 2.1. Привремени смештај у Прихватилиште за одрасла и старија лица;
 - 2.2. Привремени смештај у Прихватилиште за жртве насиља у породици;
 - 2.3. Предах смештај и
 - 2.4. Привремени смештај у кризним ситуацијама.
3. Услуге подршке за самосталан живот:
 - 3.1. Становање уз подршку за младе који се осамостаљују;
 - 3.2. Персонална асистенција;
 - 3.3. Лични пратилац детета.
4. Услуге за очување и унапређење живота породице:
 - 4.1. Социјално-едукативне услуге ;
 - 4.2. Саветодавно-терапијске услуге;
 - 4.3. Медијација;
 - 4.4. Мобилни тим за хитне интервенције.
5. Иновационе и остале услуге социјалне заштите:
 - 5.1. Социјално становање у заштићеним условима;
 - 5.2. Дневни центар за старе.

Град Краљево обезбеђује право на следеће врсте материјалне помоћи:

1. Материјална помоћ у новцу:
 - 1.1. Једнократна новчана помоћ;
 - 1.2. Ванредна новчана помоћ;
 - 1.3. Социјално укључивање корисника једнократне новчане помоћи.
2. Материјална помоћ у натури:
 - 2.1. Бесплатан оброк у Народној кухињи;
 - 2.2. Опремање корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу;
 - 2.3. Друге мере у складу са потребама локалне заједнице.

Скупштина града Краљева је 28.12.2017. године усвојила предлог о оснивању Центра локалних услуга града Краљева. Ова Одлука је ступила на снагу у јануару 2018. године и донела је новине у раду Центра у смислу да је пружање дела услуга које финансира град Краљево прешло у надлежност новоформиране установе.

Новоформирана установа је преузела на себе пружање једног дела услуга, док је део услуга у складу са Законом о социјалној заштити морао остати у

надлежности Центра за социјални рад, мисли се на неодложне интервенције, ургентни смештај и слично.

Центар у складу са јавним овлашћењима и повереним пословима од стране Републике, врши процену статуса и потреба корисника, планира заштиту са корисником који партиципира у складу са способностима и обезбеђује права и издаје упуте за коришћење услуга, обезбеђује она права где се одлучује у управном поступку.

Током 2021. године донета су решења о праву на следеће услуге:

Социјално становање у заштићеним условима је услуга која је у граду Краљеву развијена од 2005. године и на дан 30.11.2021. године овом услугом је било обухваћено 125 лица у два објекта (Берановац и Милунке Савић), две особе које су користиле ову услугу су напустиле, а током године усељене су две самохране мајке, једна са четворо и једна са двоје деце.

Услугу **Становање уз подршку младих који излазе из система социјалне заштите** крају 2021. године, користи једна млада особа из Краљева која је крајем године изашла из система социјалне заштите. За ову намену су опредељена три стана која су комплетно опремљена. Ради се о посебно осетљивој групи корисника, који су по изласку из система без породичне подршке и ова услуга им је веома значајна у фази преласка и организације самосталног живота.

Услуга **Дневни Центар за старе** је такође крајем августа 2018. године прешла у надлежност новоосноване установе са око 300 корисника. Рад је организован кроз активности Клуба за стара лица, Сервиса за помоћ у кући и рад Геронтолошке амбуланте, чији се рад одвијао у простору Удружења пензионера. Како се не ради о лиценцираној услузи Центар за социјални рад не доноси решења за коришћење услуга, али кориснике усмерава на коришћење услуга када процени да то одговара потребгама конкретног корисника. Услуга Дневни Центар за старе је до сада показала добре ефекте, када су у питању стара лица, којима је за останак у природном окружењу потребна подршка.

За остваривање права на услугу Сервис за помоћ у кући Центру се обратило и право остваривало 48 нових корисника, током године право је користило укупно 98 корисника, а за 29 је право престало, тако да на дан 31.12. 2021. је 69 корисника. Како је потреба за услугом изражена у руралним срединама са великим бројем старачких и самачких домаћинстава, на основу анализе података иницијерли смо и кроз бројне активности у партнерству са организацијама цивилног друштва и града покушавамо да помогнемо развој услуга у сеоским срединама.

ОСНОВНА СОЦИО-ЕКОНОМСКА ОБЕЛЕЖЈА ГРАДА

Краљево је град удаљен 180 километара јужно од Београда, површине 1.530 квадратних километара, са преко 120 километара у пречнику. Центар је Рашке области коју још чине Врњачка бања, Рашка, Нови Пазар и Тутин.

Податак да само једна четвртина подручја припада равничарском терену говори о великој територији (највећа у Србији) која је тешко приступачна и налази се у брдовитом и планинском пределу са недовољно развијеном инфраструктуром и претежно насељеном старијом популацијом, што отежава рад са корисницима и указује и на потребу за развојем специфичних услуга. На територији града Краљева има укупно 92 насељена места.

Према подацима Републичког завода за статистику на територији града Краљева (Публикација Процна становништва РС 2020. године), на триторији града Краљева живи 115.921 становник. Према попису из 2011. године укупан број становника је био 125.448, што показује да је, за једну деценију број смањен за 9.527 становника.

Према подацима Комесаријата за избеглице тј. Повереништва за избеглице и миграције, број избеглих и интерно расељених лица је следећи:

- Избегла лица.....150-170 и
- Интерно расељена лица са КиМ.....12.000-13.000,

са напоменом, да су подаци са којима они располажу оријентациони, али приближно тачни, и дати у складу са тренутним техничким могућностима.

Према њиховим сазнањима на триторији града Краљева нема неформалних колективних центара.

ПРИРОДНИ ПРИРАШТАЈ

Према подацима Матичне службе града Краљева, број живорођене деце је 1.137, умрлих лица је укупно 1.518, тако да је природни прираштај негативан, и износи -381. Број умрлих одојчади је било 4. Подаци се односе на матично подручје града Краљева.

СКЛАПАЊЕ И РАЗВОДИ БРАКОВА

У Публикацији Статистичког завода од 24.12.2021. г. Општине и региони РС- Витални догађаји, 2020. закључено је 386, а разведено 137 бракова.

Од Основног суда Краљево добили смо податке да је у 2021. години разведено укупно 335 брака, и то, по тужби 137, а по споразуму 198, док је број склопљених бракова 485 у 2021. години.

Број породица са све сложенијом проблематиком је све већи, зато и даље има потребе да наше Саветовалиште за предбрачне, брачне и породичне односе појача свој рад, како би могло да реализује већи број превентивних програма намењених очувању и унапређењу квалитета живота у породицама, као и пружи саветодавно терапијску подршку већем броју породица и појединаца, јер је један од битних циљева унапређења социјалне заштите, очување и подизање квалитета живота породице. Рад Саветовалишта је у једном периоду био усмерен на пружање психолошке подршке лицима оболелим од Ковида као и психолошкој подршци породицама у суочавању са стресом изазваним

последницама које је ковид оставио на опште функционисање породице и појединаца.

ЕТНИЧКЕ ГРУПЕ И ДРУГА ПИТАЊА

Од етничких група најзаступљенији су Роми, којих на евиденцији Центра има 740, од тога су 376 жена.

Нису посебно евидентирани корисници Ромске популације јер права остварују у складу са Законом као и сви други корисници. Ипак треба истаћи да процентуално у односу на број Рома који живе у нашем граду највећи број њих користи услуге и права из области социјалне заштите. Стамбено материјални услови у којима чланови ове популације живе су генерално знатно неповољнији у односу на остале суграђане и услед ниског образовног нивоа, теже се запошљавају, дуже су зависни од система социјалне заштите, заправо трансгенерацијски се преноси модел зависности од система. У сарадњи са НВО кроз бројне пројекте радимо најпре на здравственој едукацији и превенцији, затим на подршци у укључивању у образовни процес и напредовању у образовном процесу, подижемо родитељске капацитете и сл. Средства из локалног буџета такође усмеравамо као подршку у школовању и набавци прибора, како деце, тако и одраслих који се укључују у ванредно школовање. Циљ је да се професионално оспособе, повећају шансу за запослење и постану независни од система социјалне заштите. Кроз програм радне активације усмеравамо их на програме описмењавања и завршетка ОШ као и кроз сарадњу са НСЗ на активно тражење посла. Преставник ЦСР је члан комисије за избор корисника у пројекту који град Краљево реализује за унапређење положаја Рома, као и у у пројекту који је намењен унапређењу стамбених услова ромске популације. Иначе ова циљна група је препозната као посебно осетљива и ови програми у нашем граду дужи низ година имају приоритет у чему имамо одличну сарадњу са Пројектним центром у градској управи. Оно што је значајно је стално настојање да партиципација ових корисника буде квалитетнија у планирању и обезбеђивању потребних услуга и права, па је ту значајна сарадња са ромским НВО. Тако је у сарадњи са њима рађена расподела огрева, школског прибора, и сл.

ПРИВРЕДНИ И ДРУГИ ДРУШТВЕНИ РЕСУРСИ ГРАДА КРАЉЕВА

Град Краљево дели судбину већег броја градова у Републици, који трпе последице неуспешне приватизације и затварања привредних гиганата (или њихових делова) као што су „Магнохром“, „ФВК“, „Јасен“, „Каблар“, Аутотранспорт, Природно лечилиште и др.

Мањи број приватних производних и услужних предузећа у граду успешно ради. Због последица дугогодишње економске кризе, а извештајне године и пандемије COVID 19, и даље има доста породица са недовољним приходима

или без редовних прихода па се и даље налази у стању социјалне потребе што се свакако одражава на број корисника НСП и једнократних давања. Треба напоменути да је у последње три године је дошло до побољшања свеукупне ситуације у нашем граду због почетка рада текстилне и фабрике каблова, што је довело до новог запошљавања радника, а надамо се и убудуће да ће тај тренд да се настави. Ово изискује појачане активности у области радне активације радно спосбних корисника НСП и у сарадњи са НСЗ настојаћемо да се кроз планове за радну активацију ова групација корисника усмери као приоритетна у ангажовању у новоотвореним фабрикама.

ЗАПОСЛЕНОСТ/НЕЗАПОСЛЕНОСТ/ПЕНЗИОНЕРИ

Што се тиче запослености, на основу нове методологије прикупљања података Статистичког завода укупно запослених је било 32.345 лица, за 617 више у односу на предходну годину. У свим правним лицима је укупно радило 31.475 лица, док је 870 регистрованих индивидуалних пољопривредника. Ови подаци односе се годишњи просек.

На дан 31.12.2021. године на евиденцији Националне службе за запошљавање Краљево, незапослених лица било је укупно 7.660, а од тога жена 4.661.

Квалификациона и полна структура незапослених лица је следећа:

Стручна спрема:	свега:	од тога жена:
• I степен.....	1.881.....	1.034,
• II	380.....	282,
• III.....	1.703.....	846,
• IV.....	2.418.....	1.638,
• V.....	76.....	6,
• VI-1.....	177.....	117,
• VI-2.....	245.....	188,
• VII-1.....	773.....	546,
• VII-2.....	6.....	4,
• VIII.....	1.....	0.

Што се квалификационе структуре тиче, највећи број незапослених тј. 31,56% чине лица IV степена стручности, затим долази I степен са 24,55%, а III степен 22,23%, док све остале чине 21,66%.

Лица која први пут траже запослење је било 4.991, од тога жена 3.103. док радно ангажованих је било 2.669, од тога жна 1.558. Особа са инвалидитетом је 304, од тога 151 жена. Са статусом избеглих лица запослење тражи 8, од тога 2 жене, а интерно расељених укупно 172, од тога 92 жене. Страних држављана тражило је запослење њих 13, од тога жена 9.

Што се тиче етничких група, Роми спадају у тешко запошљиву групу због своје специфичне квалификационе структуре и на евиденцији Националне службе за запошљавање је укупно 412, од чега је 216 жена.

Број пензионера на територији града Краљева, према подацима ФОНД-а за пензијско и инвалидско осигурање, филијале града Краљева свих категорија је 30.472 (више за 627 у односу на предходну годину).

Структура је следећа:

- 19.270 корисника старосне пензије,
- 4.499 корисника инвалидске пензије и
- 6.703 корисника породичне пензије.

Што се тиче основа по коме су стечена права, структура је следећа:

- Запослени 25.858,
- Самосталне делатности 1.861 и
- Пољопривредници 2.753.

ПРОСЕЧНА ЗАРАДА (МЕСЕЧНА ЗА ДЕЦЕМБАР 2021.)

Према подацима Завода за статистику, по запосленом у граду Краљеву, бруто износ за новембар месец је био 80.772,00 дин. а просечна месечна зарада за период јануар-новембар 2021. године износила је 75.907,00 динара. У нето износу за месец новембар зараде су биле 58.430,00, а за период јануар-новембар 54.937 динара. (Саопштење од 25.01.2022. г.)

2. ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД КАО ПРУЖАЛАЦ УСЛУГА

ЗАПОСЛЕНИ РАДНИЦИ

Број запослених у Центру за социјални рад је утврђен решењем Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, односно решењем надлежног органа града Краљева.

Број свих запослених радника у ЦСР 31.12.2021. год. према статусу запослених и извору финансирања радног места			
Статус запосленог	Финансира Република	Финансира лок. самоуправа	Укупно радника
Радни однос заснован на неодређено време	33	14	47
Радни однос заснован на одређено време	3	0	3
Укупно:	36	14	50

У Центру за социјални рад у Краљеву запослено је 47 радника на неодређено, и три на одређено време. Република финансира 36 радника, а локална самоуправа 14 радника.

У 2021. години услов за старосну пензију и то право стекао је један дипл.правник а услов има и један социолог који није до сада поднео захтев за

пензионисање. Истовремено због болести је право на инвалидску пензију остварила још једна стручна радница. Ово је био основ за нов захтев за запошљавање према ресорном Министарству, а поднет је захтев и комисији Владе за сагласност за запошљавање. У време подношења захтева број недостајућих радника је у односу на нортматив је 6.

У зависности од расположивих ресурса Центар ће и даље наставити са праксом ангажовања стручних радника кроз програм стручне праксе, а тренутно је ангажовано два стручна радника на стручној пракси. Током 2021. године стручну праксу је реализовао један дипл. правник. Као и у претходној години због пораста броја захтева и забране запошљавања, и одлива стручних радника, квалитет услуга и поступак остваривања права је доведен у питање. Током 2022. године право на пензују стичу још два дипломирана правника- један ангажован на пословима секретара установе а један на пословима породично-правне заштите (један је отишао у пензију 2020. а један 2021.) и како је неизвесно је да ли ћемо и када добити сагласност за одлазеће дипл. правнике а ове послове ће обављати само лица са скромним искуством у овој области комплетно функционисање установе може бити доведено у питање, јер у свим поступцима у установи је у већој или мањој мери нужно ангажовање правника. За сада се кроз прераспodelу послова међу службама обезбеђује поступање у складу са законима и роковима. Такође, током 2022. године се очекује пензионисање још једног социјалног радника, социолога и што је најделикатније, шефа рачуноводства и уколико не будемо добили подршку ЛС и ресорног Министарства, функционисање установе може бити доведено у питање, јер нам и иначе без овог одлива радника недостаје 6 стручних радника у односу на норматив.

Стручни профил радника	Извор финансирања		
	Број запослених	Република	Град
Социјални радник	18	14	4
Психолог	5	4	1
Педагог	3	3	0
Специјални педагог	2	2	0
Социолог	1	1	0
Дипл. правник	6	4	2
Правник	3	0	3
друго	1	0	1
У К У П Н О:	39	28	11

Структура стручног профила запослених је делимично у складу са прописаним стандардима јер недостају радници пошто као што је речено нисмо добили

сагласност од ресорног Министрства за замену свих лица која су отишла у пензију или прекинула радни однос.

Што се тиче старосне структуре запослених радника, само 4 је старости испод 30 година, а највећи број радника, њих 14 је старости од 60-65 година. Свакако да искуство представља ресурс, али и ризик од последица изгарања, обољевања и већег одсуствовања са посла.

У 2021. години на обављању повремених и привремених послова ангазоване су 3 раднице које је финансирала локална самоуправа преко НС за запошљавање у оквиру Јавних радова (особе са инвалидитетом), док су два дипл. социјална радника и један правник обављали стручну праксу.

У складу са процедуром о поступању по примедбама грађана на рад стручних радника разматрали смо и на њих реаговали у предвиђеном року. Ако се посматра структура на које институције су упућени захтеви и примедбе, највећи број је упућен према Генералном секретаријату председника Републике 13, Кабинету Градоначелника 10, надлежном Министарству 4, Министарству за бригу о породици и демографију 2, помоћнику Градоначелника 1и Министру полиције 1 примедба.

У складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији, рад Центра је организован на најфункционалнији начин са постојећим кадром.

У 2021. години у Центру организован је кроз рад: Пријемне службе, Правне службе са Канцеларијом за материјална давања, Службе за заштиту деце и младих и Службе за заштиту одраслих и старијих.

Промене које су уведене у организацији Пријемне службе и Правне службе са Канцеларијом за материјална давања пре пар година, а тичу се процедуре остваривања локалних права и централизације и веће контроле и праћења ових давања, дале су значајне резултате и у овој извештајној години и планира се задржавање ове методолошке и организационе промене.

Ове извештајне године континуирани рад свих служби је нарушен и организован је у условима како је захтевала епидемиолошка ситуација изазвана COVID-19.

УСЛОВИ РАДА

Центар за социјални рад заузима површину од 964,80 м² са укупно 37 канцеларија. У склопу зграде је још сала за састанке, портирница, простор за архив, 2 мокра чвора.

Зграда Центра има централно грејање. Чишћење и хигијену радног простора врши радник ангажован преко агенције, кога финансира локална самоуправа. Центар обавља своју делатност у ненаменски грађеном, али адаптираном објекту. Сваки стручни радник има свој телефон (центра са 4 телефонске линије и посебном линијом за факс и интернет), рачунар. Поседујемо пратећу техничку опрему неопходну за реализацију свих редовних активности и

едукативне и превентивне програме. Нажалост, није могуће обезбедити да сваки стручни радник ради у одвојеној кацеларији, што би, обзиром на природу и садржај разговора који се са корисницима обављају, било у интересу заштите права и адекватнијег пружања услуга корисницима.

Проблем недостатка простора за архивски материјал је у великој мери разрешен изградњом архивских ормара у простору хола Центра уз одговарајуће закључавање.

За складиштење робе која се повремено дели корисницима (пакети хране, хигијене, половна гардероба) и даље се користи подрумска сала која се раније користила као простор за реализацију превентивних активности и едукације са већим групама. Објекат Центра није прилагођен особама са инвалидитетом, тако да је само приземни део доступан јер су направљене две покретне рампе. Спрат није доступан јер технички није могућа уградња лифта. Редовно се обраћамо захтевом надлежном Министрству али и другим донаторима у намери да урадимо додатне реконструкције како би установа била што доступнија лицима са инвалидитетом.

Такође је уз помоћ надлежног Министарства и локалне самоуправе опремљен возни парк, што је од изузетног значаја за рад Центра због разуђености територије и великог броја села који се налазе у тешко приступачном подручју, као и за смештај и обилазак корисника у установама социјалне заштите широм Србије.

Стручно усавршавање запослених

У циљу обезбеђивања услова за стицање и обнављање лиценце запослених стручних радника Центар за социјални рад има обавезу доношења годишњег плана обуке и усавршавања запослених.

Обавеза стручног усавршавања дефинисана је Законом о социјалној заштити, и одвија се према плану стручног усавршавања.

У циљу обезбеђивања потребних бодова за поступак лиценцирања, али и стицања нових и унапређења раније стечених знања, како би се квалитетније реализовала заштита осетљивих група корисника и обезбедило остваривање права из области социјалне заштите или координирале успешно активности на заштити корисника у 2022. години, наставиће се са обукама кроз акредитоване програме. Очекујемо да ће се због присутне пандемије у једном делу године већи број скупова али и обука организовати онлајн или кроз мање групе, зависно од епидемиолошке ситуације. Планирано је редовно присуство (непосредно или онлајн) семинарима и стручним скуповима ради даље континуиране едукације стручних, али других радника, што је у складу са обавезним лиценцирањем стручних радника, али и захтевима посла, пошто се проблематика са сталним друштвеним променама, усложњава.

И током 2021. године сви стручни радници су континуирано присуствовали стручним скуповима и едукацијама ради додатне едукације и прикупљања бодова за лиценцирање, као и радници на финансијско-рачуноводственим

пословима јер се и у овој области стално уводе новине. У самој установи су током 2021. реализована два регионална округла стола која су водили еминентни стручњаци из области социјалне заштите. Један се тицао заштите интереса малолетне деце у судским и другим поступцима породично –правне заштите, а други процене статуса деце и израда квалитетних налаза и мишљења како би се документовала и реализовала на адекватан начин заштита деце од занемаривања и злостављања са посебним освртом на ризик од тешко препознатљивог и доказивог психолошког насиља, манипулације дечијим осећањима и ризика од отуђења.

За већину радника Центра, према личним афинитетима и доступности акредитованих, програма организоване су групне обуке, што представља значајну уштеду у трошковима превоза, боравка и дневница, а унапређује квалитет рада са корисницима.

Сви стручни радници су испунили услове за обнављање лиценце. Ово говори о томе да је адекватно планирано стручно усавршавање радника и да се води рачуна о равномерном упућивању на обуке и стручне скупове.

Даљи процес едукација у циљу прикупљања бодова за ново лиценцирање зависиће од тога, шта буде понуђено у оквиру области у којој је едукација, због сложености посла, најпотребнија, али и од расположивих средстава и личног ангажовања стручних радника, али и од епидемиолошке ситуације. На основу прикупљених интересовања стручних радника и извештаја и предлога супервизора о областима у којима је потребно унапредити рад стручних радника, упућујемо захтев Комори социјалне заштите са предлогом тема за обезбеђивање едукација. Уложиће се напори да се обезбеде обуке које се тичу заштите интереса деце у ситуацијама високо конфликтних развода, израде функционалних налаза и мишљења као и обука које се тичу правних процедура и улоге органа старатељства у заштити осетљивих група. Када су у питању старији суграђани и даље остаје потреба за унапређењем знања у области старатељске заштите и располагања имновином штићеника. За један део стручних радника је обезбеђена обука током 2021. године а један део ће ту обуку проћи током 2022. године.

Планирано је да Центар задржи активну улогу у организацији стручних скупова регионалног типа у циљу унапређења и размене стручних знања и искустава, јер за то имамо ресурсе, како техничке тако и кадровске. Били смо активни учесници на више завршних тематских конференција које су намењене заштити деце од радне експлоатације и других врста угрожавања права деце, као и едукација које се тичу поступака лишења пословне способности, актуелне теме које се тичу заштите миграната, улоге ЦСР у поступцима заштите од трговине људима.

Будући да су едукативни програми и озбиљније стручне обуке које унапређују знања стручних радника веома скупе, и током наредне године ћемо у оквиру наше установе организовати едукацију из прве године системске породичне терапије за читав регион у партнерству са Асоцијацијом системских терапеута

која има европски сертификат за реализацију програма обуке за системску порочичну психотерпију, тако да ћемо добити 3 гратис места, што је веома значајно ако знамо да је годишња обука за једног полазника око 90.000,00 динара. Почетак ове обуке је због пандемије и препреке да се обука организује у складу са епидемиолошким мерама одлага у неколико наврата.

Током 2022. године наставиће се са праксом интерне едукације запослених на Стручном већу што је од изузетног значаја за квалитетан рад стручних радника. Активно смо учествовали у процесу рада радне групе за измену Закона о социјалној заштити, најпре кроз давање предлога, а затим давањем мишљења на предложени текст, а крајем октобра 2020. директорка Центра је од стране ресорног Министра именована у радну групу за измену Закона о социјалној заштити и активно је радила током 2021. у групи на изради предлога измена Закона. Чланови смо више фокус група у Републичком заводу за социјалну заштиту који се тичу увођења промена у актуелну праксу у социјалној заштити. Активни смо у раду Савета за безбедност, Комисије за решавање стамбених проблема грађана града Краљева коју је основала локална самоуправа, новоформираног Савета за социјалну заштиту чији почетак рада дуже време очекујемо. Представници наше установе су чланови тима који је ангажован на пројекту који се тиче унапређења стамбеног статуса Ромске популације за коју је то горуће питање, као и осипање из образовног система.

Активни смо у раду Асоцијације центра за социјални рад и директорка је у УО, као и у УО Удружења стручних радника социјалне заштите и Комори социјалне заштите. Током 2021. године смо угостили и организовали седницу УО Асоцијације центара за социјални рад Србије.

Током 2021. године је основано удружење „Аргумент“ кога чине правници у систему социјалне заштите и представници ЦСР Краљево ће узети активну улогу у раду овог удружења, а један запослени је члан скупштине овог удружења.

На основу анализе података из праксе рађени су предлози пројеката који се тичу осетљивих група корисника. Реализовани су пројекти у партнерству са ОЦД у циљу подизања свести о значају превенирања али и препознавања сексуалног злостављања, али и других облика злостављања и занемаривања деце.

Обухваћена је осетљива група ромских породица где је ризик изузетно висок. Овој осетљивој групи ће и кроз већи пројекат који реализује Град Краљево а где је ЦСР један од партнера бити обезбеђена социо-едукативна подршка у циљу јачања квалитета родитељства уопште. Били смо партнери „Човекољубљу“ у реализацији програма превенције породичног насиља у руралним срединама који је реализован као део већег пројекта оснаживања жена у руралним срединама.

Подржали смо женски центар „Милица“ и заједно са Саветом за родну равноправност учествовали у организацији и реализацији обележавања дана борбе против рака дојке.

Крајем 2021. године смо у партнерству са ОЦД конкурсом код Реконструктивног женског фонда добили у хитном поступку мања средства за реализацију програма превенције уговорених бракова. Реализација програма је започета крајем 2021. и биће настављена током 2022. године.

Такође, кроз партнерство са ОЦД смо једна од ретких установа која је од Министарства за људска и мањинска права добила мања средства за вишеструке програме подршке ромској популацији. Реализација овог програма ће трајати и током 2022. године.

Активни смо у свим кампањама за заштиту жртава трговине људима, током ове године завршавамо сегмент везан за унапређење родитељских компетенција у оквиру програма инклузивног предшколског образовања.

Посебна пажња ће се посветити подизању нивоа квалитета комуникације (сарадничке и са корисницима), а кад год се јави потреба ради се на изради интерних упутстава за поједине процесе рада, а у циљу ефикасније организације рада где се процени да је то неопходно, а посебно у поступању у неодложним интервенцијама. У складу са постојећом пандемијом и инструкцијом надлежног Министарства од 11.03.2020. године, донета је Одлука о организовању радног времена током ванредног стања, Правилник о организацији рада у Центру за социјални рад током ванредног стања и Акциони план организација мера и функционисања Центра за социјални рад у условима пандемије вируса Корона. Крајем маја месеца 2020. урађена је допуна Акта о процени ризика. Предузете су све потребне мере и набављена заштитна опрема и примењиване процедуре. Ненајвљен инспекцијски надзор је током 2020. показао да су адекватно предузете све безбедносне мере у раду установе, што се одржало и током 2021. године. Иако рад установе никада није прекидан одређена организациона решења помогла су да иако смо у непосредном раду са странкама, и имали смо у једном периоду готово четвртину ковид позитивних из реда запослених, успемо да организујемо рад тако да смо одговорили на све захтеве корисника, али и свих институција са којима сарађујемо.

Редовно сагледавање оптерећености постојећих Служби и тражење могућности за равномерном расподелом послова биће један од кључних задатака током 2022. године, као и свих претходних година уз појачано ангажовање на запошљавању недостајућих радника.

3. КОРИСНИЦИ УСЛУГА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА ПРЕМА СТАРОСНИМ ГРУПАМА (деца, млади, одрасли и старији) НА АКТИВНОЈ ЕВИДЕНЦИЈИ ЦСР

Укупан број корисника услуга наше установе у 2021. години је 12.442 и већи је за 593, у односу на предходну годину. Код свих старосних групација корисника

дошло је до повећања броја, блаже код деце -38 и младих-5, нешто веће код одраслих за 132 корисника а највеће увећање је код старијих корисника-за 418. У предходној години је дошло до пасивизирања изваног броја корисника права на НСП због запошљавања (одрслих и младих) у две новоотворене иностране фирме. У извештајној години нашој установи у условима пандемије обраћали су се у повећаном обиму, захтевима за остваривање права на једнократну новчану помоћ, наши старији суграђани, најчешће за набавку лекова, плаћања заосталих дажбина и др.

Економска ситуација у граду и даље није повољна, али и податак да између 12.000 и 13.000 избелих и интерно расељених лица, живи у Краљеву и утиче на то да без обзира на кретање броја корисника, проблематика се перманентно усложњава.

Све чешће се у раду сусрећемо са мултипроблемским породицама, које захтевају дуготрајно и интензивно праћење и повезивање са другим институцијама и организацијама у граду.

Укупан број корисника у регистру ЦСР на активној евиденцији у 2021. према старости и полу						
Корисници по узрасту	Број корисника на акт.евид. у току изв. периода (01.01.2019.-31.12.2021.)			Број корисника на активној евиденцији 31.12.2021.		
	М	Ж	Укупно:	М	Ж	Укупно:
Деца (0-17)	1.442	1.167	2.589	1.225	983	2.208
Млади (18-25)	385	382	767	333	338	671
Одрасли (26-64)	2797	3.117	5.914	2.655	2.945	5.600
Старији (65 и више)	1.375	1.797	3.172	1.303	1.699	3.002
Укупно	5.979	6.463	12.442	5.516	5.965	11.481

Што се тиче структуре корисника, највећи је број корисника из групације одраслих 5.914 и они чине 47,53% од укупног броја корисника, што је у директној вези са општом економском ситуацијом у граду и великим бројем одраслих суграђана који се обраћају за неку врсту материјалне подршке. Такође, код ове групације скоро је изједначен број корисника оба пола (жене чине 52,70%). Најмањи број корисника је из групације младих. Учешће деце чини мање од четвртине од укупног броја корисника (20,80%) али то је и даље доста велики број из ове осетљиве групе. Број старијих корисника је већи за 593 у односу на предходну годину (наставља се овај тренд) што је показатељ све неповољнијег статуса старијих у друштву и указује на потребу развоја услуга за старе. Број младих је већи за само 5 лица, што је и даље позитиван тренд, јер се већ дужи низ година пружа подршка младима да се адекватно социјализују и професионално оспособе и постану независни од система социјалне заштите. За 976 корисника је током године из разних разлога престао рад.

Година	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Број корисника	14.061	13.469	12.715.	11.849	12.442

Ако се осврнемо на петогодишњи период, највеће увећање броја корисника нашег Центра се десио крајем 2017. године, (такав тренд је био и у време земљотреса и поплава) а у предходном трогодишњем периоду-пре извештајне године се број смањивао. Овај податак указује на осетљивост и праћење проблематике и значај и интезитет ангажовања наше установе у ванредно тешким ситуацијама. Истовремено ово указује и на ефекте бројних превентивних програма који су реализовани за осетљиве групе у породице, кроз сарадњу са цивилним сектором. У извештајној години у којој је пандемија настављена, дошло је до повећања броја корисника, када је била потребна додатна подршка становништву нашег града јер су се ефекти пандемије рефлектовали на све сегменте функционисања породица и појединаца.

СОЦИО-АНАМНЕСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ КОРИСНИКА ПО УЗРАСНИМ ГРУПАМА (деца, млади, одрасли, старији)

Према степену образовања пунолетних корисника, највећи број је са завршеном средњом школом-из групације одраслих корисника. Затим следе корисници без завршеног основног образовања. Најмањи број корисника је са вишим или високим образовањем (209) и они се у највећој мери јављају у сегменту рада који се односи на породично правну заштиту, а значајније је мањи њихов број када су у питању материјалне потребе. Овакав тренд траје већ дужи временски период.

Према месту пребивалишта највећи број корисника је са градског подручја из групације одраслих корисника (4.166, од тога жена 2.252) и тај број је и више но душло већи, од броја корисника из исте старосне групације са осталих подручја, што потврђује тешку економску ситуацију у граду, али може указивати и на нешто нижу информисаност становника из сеоске средине када су у питању права и услуге из социјалне заштите. То покушавамо да превазиђемо (и ове извештајне године), интезивном сарадњом са месним заједницама, посебно месечним одласцима у удаљена подручја, Ушће и Студеница, организовањем скупова на којима информишемо о правима и услугама, затим наступима у локалним медијским кућама и сл.

Када је у питању радни статус наших корисника, највећи број је из групације одраслих корисника који имају статус незапослених лица.

На територији града Краљева у највећем проценту живе Срби и на нашој евиденцији су углавном они корисници, а одмах затим корисници етничке групе Рома. У незнатном броју су припадници других народа и народности.

ДЕЦА

Најосетљивија група корисника са којима ЦСР ради су деца.

Број деце на активној евиденцији ЦСР у току 2021. године и на дан 31.12.2021. према узрасту и полу						
Узрасне групе	Укупан број деце у 2021. год.			Број деце на дан 31.12.2021. године		
	М	Ж	Укупно:	М	Ж	Укупно:
0-2	135	121	256	124	109	233
3-5	201	176	377	173	152	325
6-14	680	560	1.240	581	466	1.047
15-17	406	310	716	347	256	603
Укупно:	1.422	1.167	2.589	1.225	983	2.208

Бројчано код групације деце, највећи број корисника је на узрасту од 6-14 година, најмање их је на узрасту до 2 године. Највећи број стављених у пасиву је такође у групацији узраста 6-14 година. По подацима већи је број мушке деце у свим узрасним групама, него корисника деце женског пола. У поређењу са предходном годином, у свим старосним групацијама-сем групације деце узраста до 2 године, дошло је до повећања броја деце.

Број деце у ЦСР према корисничким групама и узрасту у 2021. години					
Корисничке групе	Узраст				
	0-2	3-5	6-14	15-17	Укупно:
Деца под старатељством	21	16	93	81	211
Деца жртве насиља и занемаривања	35	48	136	69	288
Деца са неадекватним родитељским старањем	13	6	62	51	132
Деца са проблемима у понашању	0	0	14	135	149
Деца чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права	38	58	156	62	314
Деца чије су породице корисници НСП и других видова материјалних давања	134	178	534	241	1.087
Деца ОСИ	5	28	128	57	218
Деца у поступцима: одређ. личног имена, сагласност за мал. брак, сагл. за располагање имовином	10	5	30	19	64
Деца жртве трговине људима (просјачење)	0	0	1	1	2
Остала деца	0	38	86	0	124
Укупно:	256	377	1.240	716	2.589

Код малолетних корисника, највећи број је деце из социо-материјално угрожених породица и самим тим су у већем ризику од тога да њихове потребе нису задовољене на адекватан начин. Њиховим породицама је потребна додатна пре свега материјална а често и друга подршка, пошто се веома често материјална угроженост рефлектује на све сегменте функционисања породице.

У односу на предходни извештајни период број деце са проблемима у понашању је мањи-за 12, што говори у прилог томе да су програми оснаживања васпитних компетенција родитеља породица у ризику дали ефекте. И даље ће се континуирано превентивно деловати на оснаживању породице и њене васпитне улоге, и успешније сарадње са образовним и другим институцијама које се интензивније обраћају за помоћ последњих година, те су интервенције правовременије и самим тим и са више ефеката.

Број деце жртава насиља односи се на децу жртве доминантно физичког и емоционалног насиља, док се број занемарене деце односи на едукативно, здравствено и емоционално занемарену децу и децу чији родитељи врше пропусте у вршењу неге, васпитања и надзора. Укупан број деце која су жртве насиља и занемаривања је 288 и највише се јављају у старосној групи од 6-14 година. Кроз саветодавни рад са родитељима, али и правне поступке Центар за социјални рад је у обавези да заштити статус деце и спречи њихову изложеност породичном насиљу. Најадекватнији вид је превенција породичног насиља за шта је потребно шире ангажовање, али и то је разлог за покушаје да реализујемо што више превентивних програма, бар кроз пројектне активности. На самој заштити деце од насиља потребно је повезивање и ангажовање свих система, јер једино такав свеобухватни приступ даје ефекте. Од укупног броја деце, њих 92 су деца која су занемарена или у ризику од занемаривања. У овим ситуацијама Центар као орган старатељства користи све расположиве мере породично правне заштите да адекватно заштити интерес деце. Некада је то могуће кроз подршку и оснаживање родитеља саветодавним радом, укључивањем услуге породичног сарадника. Често је потребно деловати кроз корективне надзоре, налоге да отклоне недостатке у бризи око деце а као крајња мера су привремена издвајања деце и покретање поступака против родитеља и у крајњем случају лишење родитељског права и трајније збрињавање деце.

Свакако није мали број ни деце чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права. У ову категорију су убројена деца чији су родитељи актуелно у судском спору за вршење родитељског права, као и они који немају сагласност око модела виђења детета/деце са другим родитељем, деца родитеља који имају спорове око издржавања али и деца родитеља који немају усаглашене васпитне ставове у околностима раздвојене породице. Ово је један од показатеља кризе у којој се савремена породица налази и то је један од већих изазова и захтева у стручном раду наше установе. Подршка породицама и паровима у кризи да проблеме превазиђу, кроз редован саветодани рад или кроз саветодавно терапијски рад у Саветовалишту за предбрачне, брачне и породичне односе, су сложени стручни послови који заправо представљају један од видова заштите интереса деце, а то је одрастање у комплетној породици или бар очување родитељске сарадње у ситуацијама раскинутих породица. Статистички подаци о броју разведених бракова за претходну годину указују и на потребу да се обнове раније интензивно реализовани превентивни програми намењени

породици и родитељству, као и да се прилично занемарено предбрачно саветовање поново стави у један од приоритета.

У 2021. години два дечака су евидентирана као да су се бавила прошњом, а деце повратника из реадмисије није било. Број деце која се баве прошњом у нашем граду је далеко већи, али их је тешко евидентирати. Кроз повремене организоване акције са ПУ покушавамо да се боримо против овог вида злоупотребе деце. Код реализације акција се кроз међусобну дојаву повуку са улице, а и када утврдимо идентитет најчешће се ради о лицима и деци са других територија. Током године у повременим акцијама је било ситуација када су деца затечена са родитељима на улици али није било могуће утврдити радну експлоатацију деце, али смо ситуацију да су деца затечена у условима која нису адекватна (напољу на хладном без адекватних мера заштите) искористили да изрекнемо назор и праћење и није било рецидива из тих породица. За адекватно превенирање и спречавање ове појаве потребно је ангажовање шире заједнице. Покушали смо да кроз превентивне програме са ОЦД осмислимо и реализујемо превентивне програме намењене групама породица из којих се регрутују деца за прошњу и где постији ризик од трговине, али до сада немамо резултате свих конкурса.

Значајну бројку представља и 218 (предходне године-207) деце са инвалидитетом чије породице такође захтевају посебну бригу наше институције, а број деце током 2021. године која су остварила право на туђу негу, као и увећану туђу негу је 156. Имајући у виду да је задовољење њихових потреба и подршка њиховим породицама изузетно значајан задатак, Центар за социјални рад је унапредио сарадњу са Интерресорном комисијом и интезивирао помоћ и подршку овој осетљивој групи. Услуга Личног пратиоца чије пружање је од 2018. наставио Центар локалних услуга по свом оснивању се показала као најзначајнија за ову групацију корисника и наставиће се лобирање за проширивањем боја деце обухваћених овом услугом. Као посебан проблем на нивоу града уочава се недостатак службе за подршку раном развоју јер правовремена дијагностика и ране интервенције пре свега код деце са сметњама у развоју имају непроценљив значај за њихов будући живот. У нашем граду не постоји комплетна служба Развојног саветовалишта иако смо били један од првих градова који је то успоставио. Највећи број родитеља даје податак да је приморан да плаћа логопеда јер обим онога што је за сада обезбеђено никако није у складу са потребама деце. Сви родитељи дају податак да приватно плаћају дефектологе готово свих усмерења. Крајем 2021. године је кроз пројектну активност у нашем граду формиран тим за подршку раном развоју и два представника ЦСР су чланови тима. Током децембра реализована су два модула обука и очекујемо да ће овај тим којим координира служба здравствене заштите, унапредити ову област. Осим употпуњавања служби за здравствену подршку свакако да ћемо у наредној години покушати да иницирамо бар пилотирање специјализованих услуга које би могле бар делом да одговоре на неке од развојних потреба деце са инвалидитетом или сметњама у развоју.

Овде пре свега мислимо на то да је кроз средства обезбеђена пројектом код ресорног министарства удружење „Аутизам“ из Краљева уз подршку града Краљева али и приватних донатора у потпуности реконструисао и обезбедило простор за рад Дневног боравка за децу и младе са поремећајима из спектра аутизма али и другим проблема у менталном развоју. Предстоји дуг поступак да се упоредо са пилотирањем услуге обезбеде предуслови за лиценцирање и успостављање услуге у пуном обиму, у чему ћемо им обезбедити пуну подршку. Уочава се и проблем недовољне интегрисаности младих особа са инвалидитетом по окончању школовања. Заправо све већи број породица указује на социјалну изолацију као тешкоћу која се рефлектује на квалитет живота ових особа па је важно започети активности на развоју услуга за ову групу корисника у виду дневних услуга у заједници, а поменути Дневни боравак ће делимично овај проблем редуковати али даљи развој система и програма подршке предстоји. **Персонална асистенција** је услуга која је предвиђена Одлуком о социјалној заштити града Краљева. Услугу је током 2021. године користило 7 лица, тј. једно лице мање у односу на 2020. годину, а услугу је пружао Центар локалних услуга, а услугу **лични пратилац** детета је користило 35 деце, а потреба за овом услугом је изражена. Обе ове услуге су по подацима које су водитељи случаја добили од самих корисника су пружани у знатно мањем обиму током пандемије корона вируса у складу са препорукама за превенцију ширења пандемије. Ова услуга је предвиђена Одлуком о социјалној заштити града Краљева из 2018. године. Ове две услуге пружа новоформирана установа, а Центар за социјални рад ће наставити да ради процену и доноси одлуке о коришћењу права на услугу и у 2022. години.

Укупан број деце корисника породичног и смештаја у установама социјалне заштите, на евиденцији ЦСР (пренети и нови корисници) према узрасту и полу у 2021. години										
Врста смештаја	0-2		3-5		6-14		15-17		Укупно:	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
Смештај у сродничку хранит породицу	0	0	0	0	2	6	6	2	8	8
Смештај у хранитељску породицу	4	5	4	5	23	12	12	8	43	30
Смештај у уст. социјалне заштите	0	0	0	0	4	0	6	2	10	2
Укупно по полу:	4	5	4	5	29	18	24	12	61	40
Укупно:	9		9		47		36		101	

У складу са циљевима који се тичу заштите најбољег интереса детета, током 2021. године на породични смештај смештено је 22 нове деце. Уз континуирану подршку подигнути су капацитети родитељских породица и створени услови за повратак у породицу за троје деце са смештаја, четворо деце је постало пунолетно, један младић-станованање уз подршку. Укупно код 5-оро деце је дошло до прекида породичног смештаја а за 2 детета је прекинут смештај у установи. Усвојено је двоје мал. деце у извештајној години. Интезивно се ради на јачању капацитета и подршци примарним породицама како би се обезбедио

повратак деце у породице, као и на томе да се у случају потребе издвајања на хранитељство искористе капацитети сродничких породица, што је за децу најповољније, за шта се сродничким породицама које хоће да брину о деци обезбеђује материјална подршка у складу са законом.

Када је у питању Центар за социјални рад у Краљеву он поступа у складу са правцима реформе система и проналажењем најмање рестриктивног облика заштите за децу. О томе говоре подаци да је мали број деце на домском смештају, њих 8, и 4 младића (један је упућен у извештајној години, а други у предходној, у Завод за васпитање деце и омладине а друга два у ВПД- један упућен ове а други предходне године) и да у односу на укупан број деце се тај тренд негује већ годинама кроз развој породичног смештаја. На домском смештају су углавном деца са комплексним тешкоћама у развоју, којима у оквиру породица, примарних или хранитељских, није могуће обезбедити потребну негу.

Број сродничких и др. хранитељских породица на евиденцији ЦСР у 2021. години	
Хранитељске породице у којима су смештена деца	59
Хранитељске породице које чекају на смештај деце	6

На територији нашег града у 59 хранитељских породица током 2021. године било је укупно на смештају 84-оро деце, док 6 породица чекају на смештај деце. У сарадњи са Регионалним центром за породични смештај настављају се активности на информисању и мотивацији породица са наше територије за укључивање у хранитељство. Оно што је евидентан и у извештајној години, је проблем недостатка специјализованих хранитељских породица, а то су породице које су у стању да одговре на специфичне развојне потребе деце. Свакако на то утиче и чињеница да ми као град немамо адекватне капацитете развојног саветовалишта нити службу која би се бавила стимулативним третманима деце. Очекујемо да ће и активност Регионалног центра за хранитељство у сарадњи са нашим установом кроз подршку хранитељским породицама, очувати и даље унапређивати ниво квалитета живота деце на хранитељству. Будући да су деца на хранитељству јдна од наосетљивијих група у време пандемије Ковида покушали смо преко сарадње са ОЦД да пружимо подршку хранитељским породицама и деци на хранитељству у заштити од заражавања али и редукцији анксиозности изазване пандемијом и изградњи нових модела понашања. Старатељство спада у један од најосетљивијих послова које Центар обавља, јер представља целовит облик заштите деце. Старатељска заштита подразумева подршку свеобухватном развоју, кроз обезбеђивање егзистенцијалних услова, психолошку подршку, помоћ у васпитању, заштиту материјалних интереса малолетне деце.

Укупан број деце под старатељском заштитом (стално и привремено) је 211 (за 18 више у односу на предходну годину). Код 34-оро мал. деце, старатељска заштита се врши непосредно-стручни радник ЦСР, у свим другим случајевима

стараоц је физичко лице. Вршилац дужности старатеља мал. деце је најчешће сродник, ређе хранитељ.

Током извештајне године мере старатељске заштите је примењено код 47 нове деце, 9-оро деце је стављено под стално и 38 под привремено старатељство. Код 28-оро деце из разних разлога дошло до престанка ове врсте заштите деце.

У току 2021. године Центар за социјални рад је донео 9 решења о мерама превентивног надзора над вршењем родитељског права, а број решења о мерама корективног надзора над вршењем родитељског права је 13 решења, за 13 деце. Изречени корективни надзори имају за циљ исправљање пропуста родитеља у вршењу родитељског права и заштиту деце од занемаривања, како би се кроз различите системе подршке подигао квалитет живота деце у породици и превенирало издвајање деце, док се превентивним надзором омогућава остваривање неких законом дефинисаних права малолетне деце.

Током извештајне године 163-оје мал. деце евидентирано је као категорија издржаваних лица. Напомињемо да је ова последња евиденција свакако непотпуна јер не добијао редовно пресуде суда о издржавању деце, мада је то доста боља ситуација него раније. Проблем је недостатак алиментационог фонда за издржавае деце, јер и поред пресуда сведоци смо тога да се издржавање нередовно даје или не даје, да није могуће реализовати извршне поступке наплате издржавања из бројних разлога, те да су и у том погледу деца из једнородитељских породица у посебном ризику да њихове потребе нису адекватно задовољене. Ово осим што захтева неке измене у закону захтева и већу ажурност као и у свим споровима за заштиту интереса мал. деце.

Деца са проблемима у понашању

На евиденцији Центра за социјални рад налази се 149 (19 женског пола) малолетника са проблемима у понашању, а током 2021. године је 60 новоевидентираних. У односу на предходну годину број ове деце је мањи за 12. Учешће деце са проблемима у понашању у укупном броју деце на евиденцији нашег центра је 5,75%. То је групација деце која чине кривична дела или прекршаје, у сукобу су са родитељима, заједницом и својим понашањем угрожавају себе и околину. Заједно са судом, полицијом, системом образовања и др. институцијама, наш Центар као орган старатељства делује у веома осетљивој и важној области социјалне заштите.

Центар такође ради и са млађим пунолетним лицима са проблемима у понашању и њихов број није занемарљив и износи 103, од тога 10 су женског пола.

Новоевидентираних је 7, тако да су то углавном лица који су активни већ дужи период, а евидентирани су док су били малолетни.

Изречен је 1 васпитни налог малолетном лицу, а такође су пратили испуњење 2 васпитне мере посебне обавезе, и о томе подносили извештаје судији за малолетнике.

Број малолетника на евиденцији ЦСР у току 2021. године са решењем суда о изреченим мерама према полу – сва деца (и пренети и нови)			
Број малолетника	Број васпитних мера		
	М	Ж	Укупно
Број малолетника са изреченим судским укором	3	2	5
Број малолетника са изреченим васпитним налогом	3	0	3
Број малолетни са изреченом васпитном мером посебне обавезе	3	0	3
Број малолетника са изреченом мером појачаног надзора	24	1	25
Број малолетника са мером упућивања у васпитну установу	2	0	2
Број малолетника са мером упућивања у васпитно-поравни дом	4	0	4
Број мал. и млађих пунол. лица са изреченом казном мал. затвора	0	0	0
Укупно:	39	3	42

За свако лице којима је мера изречена прави се план услуга и мера тј. планира се рад, са малолетником и породицом, а циљ је да дође до корекција ставова који се усвајају и у понашању малолетника, тако да се граде и у понашању усвајају правилне васпитне норме. Кроз редован рад са овом групацијом малолетника још више увиђамо потребу оснаживања породица и подршке и едукације родитеља у грађењу односа са децом и подизању њихових васпитних компетенција, како би се превенирао развој поремећаја, пошто је рад на корекцијама дуторајан, напоран и за породицу, малолетника и стручног радника а ефекти често нису пропорционални уложеном труду.

Код примене заводских васпитних мера, Центар као орган старатељства има редовне обавезе праћења и рада са породицом и обиласке малолетника. У 2021. години, у васпитну установу је упућен 1 малолетник, а другом малолетнику је предходне године изречена ова мера, у васпитно поправни дом упућн је један малолтник а тројници је мера изречена у предходном периоду. Ниједна кривична санкција малолетничког затвора није изречена, што је стање неколико година уназад и указује на то да за сада немамо малолетних лица која врше тежа кривична дела.

У заштити деце са проблемима у понашању Центар је пре свега радио саветодавно са породицом и децом, достављао мишљење на захтев Суда и Јавног тужилаштва, посредовао између малолетног учиниоца и жртве кривичног дела, извештавао о испуњењу васпитних налога, учествовао у припремним поступцима, присуствовао рочиштима у кривичним поступцима, спроводио изречене васпитне мере и друге послове у вези заштите малолетника са проблемима у понашању.

Осим што заједно са правосуђем делујемо кроз санкционисање овог понашања, проценом и достављањем предлога ради избора најадекватнијих мера, ради се и на превенцији, подизању васпитних компетенција породице, ради се са малолетницима на адекватној социјализацији, изградњи и усвајању правилних вредносних норми и облика понашања. Сложена и разнолика проблематика са којом Центар ради и различите циљне групе и њихове потребе, не дозвољавају

да се у пуној мери реализују сви превентивни програми иако имамо обучен кадар, али у сарадњи и партнерству са НВО углавном успевамо да преко пројектних активности радимо и на превенцији.

Иако је проблем вршњачког насиља нешто са чим се установа дуже сусреће у редовном раду, и током 2021. године је било случајева бруталног физичког вршњачког насиља. Оно што је упадљиво је да се календарски узраст починилаца и жртава насиља, нажалост смањује, тј. до сада непрепознати облици физичког насиља се јављају још у основним школама. Општи протокол о заштити деце од злостављања и занемаривања, као и Посебни протоколи за просвету, здравство, ПУ, социјалну заштиту и правосуђе, дефинишу област деловања свих институција. Оно што је препознато као проблем у сарадњи, је недостатак информација о надлежностима других институција, те нејасна очекивања институција од других система услед чега су планови неадекватни, долази до великог протока времена, а интервенције нису довољно синхронизоване. Центар за социјални рад у оквиру редовног стандарда рада организује конференције случаја на које позива представнике свих система како би се парцијализованост у приступу превазишла и координирале активности. Иако је сарадња нешто боља и одзив већи него ранијих година и даље има основа да се сарадња унапређује. Потребно је на нивоу града радити на умрежавању свих институција које раде на проблему злостављања и занемаривања деце, па и самим тим вршњачком насиљу, како би се активности координисале како у области превенирања појаве тако и спречавању и отклањању последица и третману починилаца у ситуацији када је насиље већ развијено. За ово већ постоје предуслови, јер су представници свих система прошли обуке које је организовао УНИЦЕФ, тако да је након формирања и рада мултисекторског Тима за заштиту деце од злостављања и занемаривања потписан Протокол.

Циљ је да у будућем времену наша установа допринесе успостављању и развоју координисаног и усаглашеног мултисекторског приступа у примени васпитних налога. Намера је да на овај начин на локалном нивоу делујемо у складу са савременим стандардима и дамо допринос организовању малолетничког правосуђа по мери детета. Примена васпитних налога као алтернативних корективних мера према малолетним починиоцима кривичних дела обезбеђује брзу и правовремену реакцију система према младој особи дајући јој тако прилику да редефинише постојећи и успостави пожељан систем вредности и тако више не учини ни једно кривично дело. Зато је, на нивоу града потребна сарадња са институцијама и организацијама које су спремне да сарађују за шта немамо много заинтересованих а користи и ефекти би били многоструки за сваког малолетника али и ширу средину.

МЛАДИ, ОДРАСЛИ И СТАРИЈИ КОРИСНИЦИ

Број пунолетних корисника у ЦСР по корисничким групама и старости у 2021. години				
Корисничке групе	Млади	Одрасли	Старији	Укупно:
Особе под старатељством	48	396	262	706
Жртве насиља, занемарене особе и у ризику од занемаривања	62	442	136	640
Особе које се споре око вршења родитељског права	19	182	0	201
Особе са инвалидитетом	78	724	363	1.408
Особе са друштвено неприхватљивим понашањем	103	144	23	270
Особе које имају потребе за домским смештајем и другим услугама заштите у локалној заједници	2	99	258	415
Материјално угрожене особе	360	3.584	1.096	5.040
Жртве трговине људима	0	1	0	1
Остали	95	342	376	813
Укупно:	767	5.914	3.172	9.853

На евиденцији наше установе, најбројнија је старосна групација одраслих лица. Међу њима, највећи број корисника су материјално угрожене особе, што говори у прилог неповољној економској ситуацији у граду и великом броју незапослених, мада се ситуација мења, што се за сада рефлектовало само на број једнократних давања, не озбиљније на број корисника НСП и то тражи интезивнију сарадњу са НСЗ. Од укупног броја особа са инвалидитетом, најзаступљенији су одрасли. У укупан број особа са инвалидитетом улази и број лица који користе право на туђу негу и помоћ другог лица, као и увећани додатак за помоћ и негу другог лица, лица лишена пословне способности, на смештају и др. Особе са инвалидитетом спадају у посебно осетљиву групу са ризиком да се нађу у позицији социјалне изолованости и они, али и њихове породице које су често изложене појачаном напору да одговоре на потребе својих чланова. Осим психолошке и саветодавне помоћи, која подразумева и правну, ангажујемо се и код других институција, посредујемо у остваривању права. Свеобухватна заштита захтева добро повезивање републичких и локалних права и иницирање успостављања услуга и права у складу са препознатим потребама. Нажалост, препреку често представља материјални фактор, јер развој услуга захтева знатна материјална средства. Право на коришћење услуге Персоналне асистенције је у 2021. години после процене стручних радника ЦСР остварило 7 корисника. И током предходне године смо преко струковних удружења наставили са раније упућеним иницијативама према ресорном Министарству у циљу унапређења положаја особа са инвалидитетом (већа ажурност и јасни критеријуми у остваривању права на Туђу негу и помоћ и сл.).

Врста смештаја корисника под сталним старатељством, на евиденцији ЦСР на дан 31.12.2021. год. (пренети и нови) према врсти смештаја и решења о старатељству, и полу			
Врста смештаја	Број корисника		
	м	ж	Укупно:
Сродничка породица-код старатеља или сродника	91	79	170
Сродничка хранитељска породица	4	0	4
Друга хранитељска породица	6	3	9
Домски смештај	61	41	102
УКУПНО:	162	123	285

Под сталним старатељством се налази 285 пунолетних лица. Ово је оно што Центар заправо дефинише као Орган старатељства, који штити интересе оних који због болести или инвалидитета нису у стању да своје интересе сами заступају, а што стручним пословима у овој области даје одговорност и сложеност.

У највећем броју случајева старатељи су сродници или блиске особе. У току 2021. године правоснажно је лишено пословне способности 16 лица. Што се тиче старосне структуре лишено је пословне способности 12 одраслих, две младе особе и два старија лица, 15-оро је потпуно лишено, а само једно одрасло лице је делимично лишено пословне способности и сви су стављени под старатељство. У току године за три лица су донета решења о враћењу пословне способности. Питање лишења пословне способности представља један од етички најосетљивијих питања који осим рада стручних радника Центра захтева и осетљивост у раду Судова и вештака.

И даље велики проблем у примени старатељске заштите је немогућност проналажења адекватног старатеља, јер сродници одбијају ову обавезу, па у таквим случајевима се по службеној дужности одређују стручни радници. Проблем је и недостатак средстава која би била усмерена на накнаду старатељу коју закон предвиђа, која би у великој мери утицала на спремност сродника да се ангажују као старатељи. Код одраслих корисника под старатељством у 38 случајева ЦСР врши старатељску заштиту непосредно.

Улога Центра као органа старатељства је у овим поступцима била огромна и захтевала је максимално ангажовање установе, а посебно Службе за заштиту одраслих и старих лица, као и Правне службе. Очекују се у најскорије време законске измене у овој области како би се спречиле злоупотребе и мултиплицирање улога, и заштитили интереси корисника на прави начин. Истовремено ови подаци указују на то да је и даље прилично велики терет на сродницима и примарној породици којима би такође требало кроз неке законске регулативе али и равој услуга обезбедити помоћ у подршку у бризи око свог члана.

Током 2021. године за 3 пунолетна лица продужено је родитељско право, а на евиденцији Центра се укупно налази 39 лица са продуженим родитељским правом, док је једном лицу је престало ово право. И ово су породице које су

мало видљиве у систему, које улажу огромне напоре у бризи око својих чанова а осим повремене материјалне подршке која је веома скромна немамо ресурса да их квалитеније подржимо.

Право на помоћ за оспособљавање за рад у 2021. години остварила су 11 лица, а на евиденцији је укупно 41, док је током године ово право престало за 4 лица. Ово би требало да прати и развој радних места и стварање већих могућности за запошљавање особа са инвалидитетом по завршетку школовања. То је једини начин да постану мање зависни од система, али и да им се помогне у пуној интеграцији и јачању самопоштовања.

Број пунолетних корисника смештаја на евиденцији ЦСР (пренети и нови корисници) у 2021. г. према врсти смештаја, старости и полу корисника.									
Врста смештаја	Млади		Одрасли		Старији		Укупно:		Укупно:
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	
Смештај у срод. хран. породицу	2	5	5	2	1	1	8	8	16
Пород. смештај у другу породицу	9	5	18	17	2	15	29	37	66
Домски смештај	4	0	80	50	103	166	187	216	403
Укупно по полу	15	10	103	69	106	182	224	261	485
Укупно:	25		172		288		485		485

Укупан број корисника на смештају свих старосних група пунолетних лица у току извештајне године је било 485, а на крају 2021. године на смештају се налазило 401 лица, а од тога на домском смештају 327 лица.

Из године у годину Центар све више развија сроднички и породични смештај као мање рестриктиван облик заштите, те је на овај начин током године на смештају било 82 лица. Смештај се реализује у ситуацији када у отвореној заштити није могуће обезбедити сигурност и задовољење основних потреба корисника. Будући да имамо све већи број старачких и самачких домаћинстава, пре свега у руралним срединама а да породице нису у могућности да им обезбеде адекватну бригу, ни уз обезбеђивање услуге Сервис за помоћ у кући, смештај је у таквим случајевима неопходан. Сва лица на смештају се редовно обилазе и прати квалитет њихове заштите кроз редовне ревизије, ванредне обиласке и одговор на сваку промену у њиховим потребама, што је донекле изменјено само у време пандемије када су посете обустављане. Трудимо се да и у ситуацијама када је одрасло или старо лице на смештају, обезбедимо подршку породици, или утичемо на обезбеђивање стамбених услова за повратак лица у примарну породицу. Свакако да би већи број развијених услуга и права утицали на то да се редукује институционални облик заштите.

Имајући у виду специфичност територије која је веома разуђена и велики број руралних средина које су знатно удаљене од града, па су им самим тим и ресурси недовољно доступни, Центар за социјални рад перманентно организује активности које изискују специфичан рад на сеоском подручју. Вишегодишње иселјавање из тих средина је довело до тога да у њима имамо велики број старачких, најчешће самачких домаћинстава, да нема лица који могу да буду

непосредна подршка, па се долази до тога да они функционишу у свом окружењу доводећи себе у стање и здравствене запуштености, личне занемарености па и друге врсте егзистенцијалних ризика. Центар је током 2021. завршио реализацију пројекта у сарадњи са Локалном самоуправом конкурсом код СИПР-у (тим Владе за социјално укључивање и смањење сиромаштва) којим је заправо покушао да крене у сусрет потребама суграђана у овим срединама кроз пилотирање услуга које су препознате као битне за ову популацију а то је унапређење услуге хранитељства за старе, пре свега, као и развоја услуге помоћ у кући у руралном подручју. Успешност ових почетних активности у највећој мери је зависила од сарадње са председницима МЗ. Морамо напоменути да смо са неким имали извршну сарадњу и да смо извршили значајно већи обухват лица на тим територијама и да смо успели да један број корисника уведемо у систем и омогућили им да остваре права и користе услуге које ће им омогућити да што дуже остану у свом окружењу. Тамо где је то било потребно, Центар је реаговао и пакетима хране. У овоме је значајну подршку пружио и члан градског већа задужен за рад са МЗ као и члан градског већа задужен за рад са институцијама. Центар је током 2021. године наставио са неким активностима у овој области. Урађене су промоције ургентног хранитељства, хранитељства за старе и услуге Помоћ у кући у неколико удаљених села на нашој територији у чему смо имали подршку „Човекољубља“ које су то омогућиле у оквиру свог ширег програма оснаживања жена у руралним срединама, (обухваћена су села Закута, Сирча, Опланићи, Бапско поље, Мрсаћ, Врба, и Заклопача).

Као продукт раније започетог пројекта штампан је Водич за ургентно хранитељство за старе.

Смештај је престао за укупно 84 корисника, и то код 76 лица на домском и 8 на породичном смештају. У току 2021. године 3 лица са домског смештаја су се вратила у своју примарну породицу, док у највећем броју разлог за прекид смештаја је смрт корисника, тј. код 63 лица, а осталих 10 због самовољног напуштања или неких других разлога.

Ова врста збрињавања лица и ове извештајне године је веома проблемаатична јер се одвијала у отежаним условима због пандемије COVID-19 јер су у једном периоду приједи били потпуно обустављени.

ПРАВО НА МАТЕРИЈАЛНУ ПОДРШКУ

Број породица корисника права на новчану социјалну помоћ у 2021. години					
Врста социјалне помоћи	Старост носиоца права				
	деца	млади	одрасли	старији	укупно
Новчана социјална помоћ	4	23	181	11	219
Увећана НСП	9	20	351	155	535
Ограничена НСП	1	7	465	8	481
УКУПНО	14	50	997	174	1.235

У току 2021. године 1.235 породица су користиле право на НСП са укупно 2.834 лица. НСП у неограниченом трајању остваривало је 219 породица, увећану новчану социјалну помоћ 535, и према Закону о социјалној заштити ограничену НСП-481 породица. Према радном статусу корисника права на НСП на дан 31.12.2021. у највећем броју су незапослена лица 790 и неспособна за рад 928. Статус ученик-студент је имао 440 корисника, и осталих 4 корисника, што укупно чини 2.180 корисника.

У извештајној години је дошло до смањења броја корисника права на НСП из разних разлога, а највише због запошљавања радно способних лица, и то за 161 носиоца са укупно 366 лица.

Породице у којима има више лица која су способна за рад и право остварују по основу незапослености су најбројније и оне ово право користе највише до 9 месеци у току календарске године у складу са Законом о социјалној заштити, који предвиђа да се радно способни корисници током три месеца у години радно ангажују на обезбеђивању средстава за живот породице. Таквим породицама се у том периоду према процени њихових потреба, нарочито ако има малолетне деце, или немоћних лица у породици, обезбеђује помоћ из средстава локалне самоуправе.

Уредбом о мерама социјалне укључености корисника новчане социјалне помоћи коју је донела Влада Републике Србије још 2014. дефинисана значајна улога Центра за социјални рад као органа преко кога корисници остварују право на НСП. У поступку примене Уредбе надлежности и начини реализације уредбе су у једном делу мера јасно дефинисани, пре свега када се тиче улога образовног система, Националне службе за запошљавање и Дома здравља, али и даље недостају нека решења која би се тичала права радно ангажованих корисника на осигурања у случају повреде на раду, оштећења опреме и сл.

Укупно је склопљен 791 индивидуални план активације, и то најчешће са одраслим корисницима, у мањем броју са корисницима из групације младих лица. Такође је склопљен 21 индивидуални план за особе са инвалидитетом. Треба напоменути да је у нашем граду дошло до отварања већег броја радних места доласком страних и развојем неких приватних компанија, и ту промене тек очекујемо, и ово се више одразило на број једнократних давања.

Натуралних давања је било и током претходне године. До средине децембра 2021. године подељено 266 пакета, већином у сеоским срединама. Овај вид помоћи је посебно значајан за кориснике који не могу да остваре, из формалних разлога, нека материјална права, а помоћ у преживљавању им је у неком периоду неопходна, или за лица која не могу да располажу на прави начин новчаним средствима, или постоји ризик да би их ненаменски искористила и тако себе, или породицу, довела у егзистенцијални ризик (зависници од ПАС). Такође, овај вид помоћи је посебно значајан приликом обилазака корисника који живе у удаљеним сеоским пределима, где је набавка намирница отежана, посебно у зимском периоду. Ово је такође била значајна помоћ код проглашеног ванредног стања и у ситуацији ограниченог кретања старијих суграђана који

нису били у прилици да изврше набавке намирница. Такође у поплавама које су захватиле Студенички крај и када су краће време били и пресечени путни правци била је значајна помоћ у храни у чијој достваи смо имали значајну помоћ и других служби али и члана Градског већа.

Народну кухињу преко Црвеног крста редовно користи око 600 лица и 30 повремених-већ дужи низ година.

Статистика корисника новчане социјалне помоћи за период 01.01.2021.-31.12.2021.						
бр. члан.	Пренети:		Укупно:		Стање: 31.12.2021.	
	породица	чланова	породица	чланова	породица	чланова
1.	451	451	590	590	401	401
2.	203	406	241	482	169	338
3.	116	348	142	426	98	294
4.	103	412	117	468	88	352
5 и в.	135	809	145	868	125	760
Укупно:	1.008	2.426	1.235	2.834	882	2.145

У извештајној години 1.235 породица је користило новчану социјалну помоћ са 2.834 лица. На крају године наведено право користи 882 породица са 2.145 лица. Ова разлика се јавља због чињенице да поједине породице током године губе право јер право могу да користе највише до 9 месеци у току календарске године, па касније поново подносе захтеве за остваривање права. Поред овог разлога изван број корисника права на НСП из групације одраслих-радно способних је током године засновало радни однос у две иностранане фирме, а очекујемо да тај број буде и већи.

Најбројније су једночлане породице, њих 451 и то су најчешће појединци са озбиљним здравственим проблемима или су остарела лица која више нису радно способна. Правом на НСП је обухваћено 1.040 деце.

Број одбијених захтева за остваривање права на Новчану социјалну помоћ је 9, а разлог је тај, што су то углавном стари људи и не желе да утужују своју децу за издржавање или поједини корисници не желе да ставе вишак имовине или стамбеног простора под хипотеку. Мали број одбијених захтева је и због тога што се пре подношења захтева корисницима дају детаљне информације о начину и условима остваривања права, тако да велики број њих одустаје од подношења захтева, јер не испуњава формалне услове, али користе подршку из сегмента локалних права.

ПОСЕБНО ОСЕТЉИВЕ ГРУПЕ КОРИСНИКА

ЖРТВЕ НАСИЉА

Позитивне помаке применом Закона о спречавању насиља у породици који је ступио 01.06.2017. године можемо видети и у 2021. години. Овим законом уређује се спречавање насиља у породици и поступање државних органа и установа у спречавању насиља у породици и пружање заштите и подршке жртвама насиља у породици.

Због свих промена усложио се и интензивирао рад и поступање Интерног тима за заштиту од насиља у породици при Центру за социјални рад.

У току 2021. године интензивно је радила Група за координацију где су именовани и запослени из Центра и где у сарадњи са осталим члановима израђују индивидуални план заштите и подршке жртви и предлаже јавном тужилаштву мере за окончање судских поступака. Све новине захтевале су додатно ангажовање свих државних органа и институција, а посебно у делу ефикасности сваког система и спремности на увремењену размену информација и добро познавање надлежности и обавеза сваког система.

У нашој установи је током 2021. године рађено са 343 новоевидентираних жртава породичног насиља, 67 реактивираних и 421 лице са којим је рад настављен, а започет је раније. У складу са Протоколом код неких пријава насиља није било потребе за радом наше установе (већ су предузете мере од стране других институција, странке нису прихватале сарадњу, не ради се о породичном насиљу). Таквих пријава током извештајне године је било у 64 случаја.

Број пријава насиља у породици за децу (као жртве насиља) у току 2021. године, према врсти породице / домаћинства у којем дете живи и полу детета		
Тип породице	Број деце	
	М	Ж
Једнородитељска породица (деца и један родитељ)	39	43
Једнородитељска проширена породица (деца, један родитељ и сродници)	29	42
Потпуна биолошка породица (оба родитеља и дете/деца)	44	58
Потпуна проширена породица-деца, родитељи и сродници	11	15
Сродничка или хранитељска породица	0	0
Хранитељска породица	0	0
Усвојитељска породица	0	0
Укупно по полу:	127	161
Укупно:	288	

Нажалост, највећи број насиља се дешава у потпуним биолошким породицама, затим у једнородитељским и проширеним породицама. У хранитељским и усвојитељским породицама није евидентирано насиље над мал. децом.

Број пријава породичног насиља према подацима интерног тима ЦСР према доминантној врсти насиља и старости жртве насиља у току 2021. године									
	Деца		Млади		Одрасли		Старији		Укупно:
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	
Физичко насиља	16	17	7	25	42	105	15	16	243
Емоционално/психичко насиље	68	89	8	22	57	226	36	60	566
Сексуално насиље	0	5	0	0	0	3	0	0	8
Занемаривање	50	42	0	0	0	0	0	0	92
Економско	1	0	0	0	0	9	0	4	14
Укупно по полу:	135	153	15	47	99	343	51	80	923
Укупно:	288		62		442		131		923

У нашој установи је током 2021. године рађено са 635 пунолетне жртве, (највише жена из групације одраслих лица-226) и деце жртава породичног насиља-196, као и 92 занемрене деце.

Највећи број лица трпи психолошко насиље (566 лица), а одмах затим физичко насиље (243). Заправо, у свим ситуацијама где је присутно физичко насиља имамо и психолошко.

Број занемарене деце (92) обухвата децу за коју је евидентирано у протеклој години едукативно занемаривање (нередовно похађање школе, одсуство подршке у породици у делу образовања, напуштање редовног школовања), здравствено занемаривање (нередовна имунизација, лечење), неадекватан надзор родитеља код деце која испољавају асоцијално понашање, а нису навршила 14. годину живота као и деца емоционално занемарена где родитељи не показују очекивани ниво осетљивости за емоционалне потребе деце (емоционално одбацивање, деца су сведоци насиља у породици што угрожава њихов емоционални интегритет и постају жртве). Број жена жртава физичког насиља 105 (из старосне групације одраслих лица) евидентиран је према доминантном облику насиља, тачније приоритетној форми у моменту пријаве. Свака жртва физичког насиља се истовремено третира и као жртва емоционалног насиља, па тако 226 жена, које су жртве емоционалног насиља, представља оне жртве које су у моменту пријаве насиља истакле као једину и доминантну форму управо емоционално насиље. Став окружења према насиљу се мења па се може разумети и као тенденција да се насиље мање него раније минимизира, толерише и нормализује, као и последица примене новог Закона о спречавању насиља у породици и ефикаснијег деловања других институција, пре свега ПУ, јер највећи број пријава насиља добијамо управо од ПУ.

Као починиоци насиља у највећем броју се јављају брачни/ванбрачни партнери, затим родитељ, бивши брачни/ванбрачни партнер, син/кћерка, а у мањем броју случајева, насилник је брат/сестра или други члан породице. Истовремено како у једној породици имамо више жртава насиља, то се починиоци истовремено налазе у више улога.

Стручни радници Центра у свом раду су оснаживали жртве да саме покрећу поступке и пружана им је потпуна подршка и правна помоћ у виду писања кривичних пријава или предлога за изрицање мера за заштиту од насиља у породици, пошто нам је циљ да их кроз подршку померимо са позиције немоћи. У ситуацијама где то није било могуће Центар се јавља као покретач. Ипак можемо рећи да је у знатно већој мери број поступака у којима смо помогли писањем аката и оснажили жртве да их покрену, а знатно је мањи број где то радимо по службеној дужности.

Током 2021. године покренуто је по службеној дужности 8 кривичних пријава, 8 поступка за изрицање мере заштите од насиља у породици, али је број написаних тужби које су покренуле саме жртве којима је пружана правна помоћ много већи (39). Због сумње на насиља у породици није било издвајања мал. деце.

У ситуацијама када је Центар проценио да је потребна заштита жртава, углавном се интервенисало пружањем услуге писања тужби за заштиту од насиља у породици и кривичних пријава у име жртви које су оне саме подносиле, како би се избегла ситуација да када је Центар подносилац пријаве не дође до, због сукоба интереса тј. да не може да да мишљење о сврсисходности изрицања мера од заштите насиља у породици. Иако је наша установа у обавези да води евиденцију о изреченим мерама за заштиту од насиља у породици према Породичном закону, неформално, имамо податак да је изречено више мера него што је формално од стране суда достављано, због неажурности суда немамо тачан податак и поред многобројних ургенција. Однос броја покренутих поступака за изрицање мере заштите од насиља у породици и броја изречених мера од стране суда је у несразмери, на штету изречених мера, а најчешћи разлози за то су-одустајање жртве од предходно поднете тужбе, не желе да прибављају лекарско уверење као доказ, и трећи веома важан разлог је тај што тужиоци не нађу довољно основа за покретање поступка по службеној дужности, а жртве се не придруже кривичном гоњењу. Очекујемо да ће и уведене законске измене ову област нашег рада унапредити. У складу са Законом о спречавању насиља у породици, ПУ је током 2021. године изрекла хитне мере за 577 лица (новоевидентираних 277) који су потенцијални починиоци насиља, у односу на 629 жртава насиља у породици. Меру привременог удаљења учиниоца из стана ПУ је изрекла у 211 случаја, а од стране ОС ова мера је продужена у 179 случајева. Меру привремене забране учиниоцу да контактира жртву насиља и прилази јој, ПУ је изрекла у 408 случајева, а Суд је исту меру продужио код 331 случај. Укупан број изречених мера је 1.129, и у поређењу са предходном годином број мера, мањи је за 62.

Прекршајни суд донео је пресуде затворских казни због прекршаја изречених мера у трајању од: 60 дана- 4 починиоца, 30 дана-6 починиоца, 25 дана- 1,15 дана- 1,10 дана- 4, 7 дана-1, и 1 починиоц 5 дана.

ЖРТВЕ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

И током 2021. године наша установа је активно учествовала у раду Локалног тима за борбу против трговине људима. Уз активну партиципацију у јавним активностима поводом обележавања међународних датума Светског и Европског дана борбе против трговине људима, наша установа препознаје своју улогу и значај у континуираном деловању, како на превенцији, тако и на препознавању ризика од свих појавних облика трговине људима (заштитом од радне експлоатације и свих познатих видова експлоатације, како одраслих тако и деце). У циљу превенције трговине људима у пратнерству са ОЦД покушали смо да преко различитих конкурса обезбедимо средства за превенирање ове појаве у нашој средини, али нажалост нисмо добили подршку.

Просјачење спада у један од најчешћих видова експлоатације деце чиме се заправо врши злостављање или занемаривање деце. Центар за социјални рад је и до сада имао организоване активности са Полицијском управом у циљу спречавања злоупотребе деце у просјачењу у нашем граду и о томе има обавезу редовног обавештавања надлежног Министарства. Чини се да свест суграђана о обиму распрострањености ове појаве и негативним ефектима на свако конкретно дете, породицу и средину, још увек није довољно развијена, посебно код ризичних група. Током 2021. смо наставили активности у овој области пре свега са ПУ, али ово никако не би требало да остане у оквиру деловања само ових институција. Напомињемо да је сама пандемија утицала на реализацију и ових активности. Наиме, реаговали смо више у конкретним ситуацијама а мањи обим је био планираних акција. Овде је значајно ангажовање и локалних медија у циљу сензибилисања јавности за овај проблем који тражи наставак активности и у 2022.

Очекује се и веће ангажовање инспекције рада и на превенцији и спречавању, како би се сузбила радна експлоатација деце.

Такође ово је, једна од области на којој очекујемо и више активности Савета за безбедност града Краљева, као и савета за социјалну заштиту који је током 2021. године формиран.

ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Особе са инвалидитетом на евиденцији ЦСР у 2021. години, према старости и полу			
Старост	Мушки	Женски	Укупно
Деца	140	78	218
Млади	43	35	78
Одрасли	377	347	724
Старији	216	390	606
Укупно:	7.76	850	1.626

Највећи број особа са инвалидитетом је из групације одраслих корисника, њих 724 док је најмањи број из групације младих 78 корисника.

Особе са инвалидитетом остварују право на додатак за туђу негу и помоћ, као и право на увећани додатак за туђу негу и помоћ, збрињавање у специјализованим установама и друге врсте права и услуга. Код одраслих са инвалидитетом у већини су мушкарци, док у групацији старих значајније су заступљене жене. Ово би се могло тумачити дужим животним веком жена.

У извештајном периоду 663 лица је користило право на додатак за туђу негу и помоћ другог лица, а увећани додатак за помоћ и негу другог лица остваривало је укупно 791.

Када је у питању остваривање овог права и даље представља проблем дуже чекање изласка корисника на лекарску комисију, као и изузетна ригорозност комисије за процену потребе за овим правом.

Даљи развој специјализованих услуга у локалној заједници је нужан услов за унапређење заштите и квалитетнијег живота особа са инвалидитетом и њихових породица (предах хранитељство и сл.)

Број особа са инвалидитетом ЦСР у 2021. години према врстама инвалидитета и старости					
Врста инвалидитета:	Старосна структура				Укупно:
	Деца	Млади	Одрсли	Старији	
Телесни	167	41	372	489	1.069
Интелектуални	20	18	156	25	219
Сензорни	5	6	32	38	81
Первазивни развојни поремећаји,	4	1	1	0	6
Вишеструки инвалидитет	13	9	14	2	38
Ментални	9	3	149	52	213
Укупно:	218	78	724	606	1.626

Највећи број корисника, њих 1.069 са телесним инвалидитетом, као и 219 корисник са интелектуалним сметњама, али је значајна бројка од 213 је са менталним сметњама.

У извештајном периоду укупно се 160 особа са инвалидитетом налазило на смештају-125 у установама социјалне заштите и 35 на хранитељству.

Центар развија породични смештај одраслих и старијих лица, као услугу мање рестриктивну за кориснике. Остали корисници су у својим породицама, а њима је потребна адекватна подршка јер су исцрпљени дугогодишњом бригом о оболелом члану породице. Уколико нема развијених услуга и породице су изложене посебним напорима, јављају се ризици за развој дисфункционалности, ризици од институционалног збрињавања који могу бити превазиђени само адекватном подршком породици.

Број одраслих особа са инвалидитетом у нашем граду је знатно већи јер многи од њих, услуге наше установе не користе. Искуства у раду са њима показују комплексност у задовољавању њихових потреба које проистичу из чињенице да

им је за задовољење потреба, адекватну интегрисаност у средину и пре свега очување личног достојанства, кроз коришћење њихових способности и даљи развој и унапређење њихових вештина, знања и капацитета, потребна помоћ и ангажовање других особа. Право на услугу пресоналне асистенције у току 2021. је остваривало 7 особа.

Број деце током 2021. године која су остварила право на туђу негу, као и увећану туђу негу је 156. Имајући у виду да је задовољење њихових потреба и подршка њиховим породицама изузетно значајан задатак, Центар за социјални рад је унапредио сарадњу са Интерресорном комисијом и интезивирао помоћ и подршку овој осетљивој групи. Услуга Личног пратиоца чије пружање је од 2018. наставио Центар локалних услуга по свом оснивању се показала као најзначајнија за ову групацију корисника и наставиће се лобирање за проширивањем боја деце обухваћених овом услугом. Као посебан проблем на нивоу града уочава се недостатак службе за подршку раном развоју јер правремена дијагностика и ране интервенције пре свега код деце са сметњама у развоју имају непроценљив значај за њихов будући живот. У нашем граду не постоји комплетна служба Развојног саветовалишта иако смо били један од првих градова који је то успоставио. Највећи број родитеља даје податак да је приморан да плаћа логопеда јер обим онога што је за сада обезбеђено никако није у складу са потребама деце. Сви родитељи дају податак да приватно плаћају дефектологе готово свих усмерења. Крајем 2021. године је у нашем граду формиран тим за подршку раном развоју и два представника ЦСР су чланови тима. Током децембра реализована су два модула обука и очекујемо да ће овај тим којим координира служба здравствене заштите, унапредити ову област. Осим употпуњавања служби за здравствену подршку свакако да ћемо у наредној години покушати да иницирамо бар пилотирање специјализованих услуга које би могле бар делом да одговоре на неке од развојних потреба деце са инвалидитетом или сметњама у развоју.

Овде пре свега мислимо на то да је кроз средства обезбеђена пројектом код ресорног министарства удружење „Аутизам“ из Краљева уз подршку града Краљева али и приватних донатора у потпуности реконструисао и обезбедило простор за рад Дневног боравка за децу и младе са поремећајима из спектра аутизма али и другим проблема у менталном развоју. Предстоји дуг поступак да се упоредо са пилотирањем услуге обезбеде предуслови за лиценцирање и успостављање услуге у пуном обиму, у чему ћемо им обезбедити пуну подршку. Уочава се и проблем недовољне интегрисаности младих особа са инвалидитетом по окончању школовања. Заправо све већи број породица указује на социјалну изолацију као тешкоћу која се рефлектује на квалитет живота ових особа па је важно започети активности на развоју услуга за ову групу корисника у виду дневних услуга у заједници, а поменути Дневни боравак ће делимично овај проблем редуковати али даљи развој система и програма подршке предстоји. **Персонална асистенција** је услуга која је предвиђена Одлуком о социјалној заштити града Краљева. Услугу је током 2021. године користило 7 лица, тј.

једно лице мање у односу на 2020. годину, а услугу је пружао Центар локалних услуга, а услугу **лични пратилац** детета је користило 35 деце, а потреба за овом услугом је изражена. Обе ове услуге су по подацима које су водитељи случаја добили од самих корисника су пружани у знатно мањем обиму током пандемије корона вируса у складу са препорукама за превенцију ширења пандемије. Ова услуга је предвиђена Одлуком о социјалној заштити града Краљева из 2018. године. Ове две услуге пружа новоформирана установа, а Центар за социјални рад ће наставити да ради процену и доноси одлуке о коришћењу права на услугу и у 2022. години.

РОМИ КАО ПОСЕБНО ОСЕТЉИВА ГРУПА КОРИСНИКА НА ЕВИДЕНЦИЈИ ЦСР

Роми, као посебно осетљива група, користе знатан део права дефинисаних Одлуком о правима и услугама у социјалној заштити града Краљева. И у току ове године је, у сарадњи са представницима Рома, извршена расподела средстава за огрев и за ову групу корисника, при чему је врло тешко направити листе приоритета, због склоности да дају нетачне податке, које и у редовним поступцима за остваривање права није могуће увек поуздано утврдити. Ова група корисника има посебно неповољне стамбене услове, које и поред повремених давања за те намене, није могуће значајније квалитативно унапредити, па се сваке године део средстава мора планирати и за те намене. Са друге стране после досељавања 1999. године у привремени колективни центар-Рома камп, највећи број њих је остао у Краљеву, где су засновали породице, и број породица са нерешеним стамбеним питањем стално расте. Кроз сарадњу са Канцеларијом за људска и мањинска права, покушавамо стално да радимо на побољшању квалитета живота ове групе корисника, али је проблем што се средства за пројектне активности усмеравају првенствено према НВО и то претежно ромским НВО организацијама. Међусобна разједињеност бројних ромских удружења, међусобне оптужбе за злоупотребу, низак образовни ниво, бројне појаве везане за обичајне норме, раније навике у остваривању права, отежавају бољу организацију и приступ донаторским средствима, али и стварну процену стања и потреба ових корисника. Центар за социјални рад сва своја знања, податке и процене потреба ставља у функцију ангажујући се као партнер са НВО које се баве овом проблематиком, али нажалост често подаци не буду искоришћени на прави начин, пројекти се реализују према идејама донатора или самих НВО, без довољно уважавања информација које се доставе. Тако има пројеката код којих се уложе значајна средства али се не води рачуна о специфичностима ове циљне групе и дође до тога да су ефекти краткотрајни и не доводе до битнијих промена у статусу ове циљне групе. Потребно је наставити и развијати превентивне програме који би помогли да Роми остану у образовном систему, програме усмерене на подизању хигијенских услова

живљења и превенцији обољевања и очувању здравља, пре свега репродуктивног здравља младих Ромкиња, планирању породице, превенцији трговине људима и раду на корекцији обичајних норми уговорених раних бракова, као посебног вида злоупотребе деце и младих и сл. У сарадњи са ОЦД и током 2021. године смо реализовали програме ове садржине.

ИЗБЕГЛА И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНА ЛИЦА КАО КОРИСНИВИ УСЛУГА

Краљево је град са највећим бројем избеглих и интерно расељених лица. Стога је и велики број корисника из ове популације, који је користио различите услуге и мере, јер се често ради о мултипроблемским породицама. Није могуће дати детаљне податке јер до сада нису посебно евидентирани.

4. ПОСЛОВИ ЦСР НА ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА, ПРИМЕНИ МЕРА И ОБЕЗБЕЂИВАЊУ УСЛУГА

СТРУЧНИ ПОСЛОВИ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Правилником о организацији, нормативима и стандардима рада у Центрима за социјални рад јасно су дефинисане процедуре у раду Центра за социјални рад. Током извештајн године урађена су укупно 1.625 пријемних листова. Приоритет у највећем броју је био отварање случаја редовно 92,80%. Што се тиче врсте пријава, најчешће су пристизале писаним путем 58,70%. Подносиоц је је у највећем броју случајева долазио од организације/институције 56,67%, а затим од стране сродника 27,44%.

Највећи број почетних и усмерених процена урађено је код деце. Процена опште подобности усвојитеља урађена је за 4 пара, а број донетих одлука о подобности сродника за пружање услуге породичног смештаја је 5.

По извршеној процени уз партиципацију корисника или родитеља или старатеља планира се даљи рад у заштити корисника у одређеном периоду, затим се планови преиспитују, сачињавају нови ако постоји потреба или се рад завршава уколико је планираним услугама и правима одговорено на актуелне потребе корисника.

НЕОДЛОЖНЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

У ситуацијама када се корисници нађу у стању високе угрожености тако да би без интервенције стручних радника у смислу збрињавања и заштите у сарадњи и са другим службама, могла да наступи опасност по живот и безбедност, интервенције се предузимају хитно. Зато је осим у редовно радно време, рад

стручних радника наше установе организован и кроз 24-часовне neodложне интервенције.

Број предузетих neodложних интервенција у 2021. години	
Узраст корисника	Број интервенција
За децу	52
За младе	2
За одрасле	9
За старије	5
Укупно:	68

У 2021. години имали смо 10 обавештења, 68 интервенција ван редовног радног времена, ургент је смештено 35 лица, а од тог броја ван редовног радног времена смештено је 23 лица.

Прихватилиште је користило једно лице. Крајем 2020. године смо због вишегодишње успешне сарадње са „Човекољубљем“ организацјом СПЦ, добили могућност да нам се у оквиру Прихватилишта које оснивају у Крагујевцу обезбеди бар једно место и за Краљево (потребе су веће али изискују средства) и потписан је 2021. са њима уговор од стране града Краљева јер се досадашње Прихватилиште које је радило при Геронтолошком центру Крагујевац, гаси. У 2021. години је и на резервисаним ургент местима у Геронтолошком центру Матарушка бања било током године смештено 12 корисника а на ургент смештају у хранитељским породицама је било смештено 10 лица.

У овој години није било смештаја мајки са децом као жртава насиља у породици, али је осморо деце смештено на ургент породични смештај јер су се нашла у стању високе угрожености услед озбиљног занемаривња. Наколико жртава породичног насиља је користило право на помоћ у станарини.

У укупном броју интервенција било је различитих услуга, од ургентних смештаја, присуству саслушањима, организовања лекарских прегледа(који су у време пандемије такође билки веома тешко изводиви) и помоћи и сл. Свему томе претходила је брза процена степена угрожености и процене шта у датом тренутку може најадекватније да осигура безбедност и заштиту корисника. Током 2021. године било је за 35 интервенција више у односу на претходну годину, али ако се посматра уназад неколико година, тај број је значајно смањен, (било их је преко 100) и сматрамо да је то последица примене Закона о спречавању насиља у породици, као и специфичностима изазваним пандемијом Ковида јер заправо није било збрињавања. Са друге стране примена Закона о спречавању насиља у породици је почела 01.06.2017. године и он је донео новину да полиција може потенцијалном насилнику изрећи хитне мере, а такође је предвиђена могућност да уколико дође до кршења изречених или продужених мера Прекршајни суд може починиоцу насиља изрећи казну затвора у трајању до 60 дана. Све ово је омогућило да жртве насиља остану у кући, а у највећем броју оне имају малолетну децу па и она са њима, тако да је смањен број

интервенција и смештаја, као и додатна трауматизација жртве насиља и малолетне деце.

Напомињемо опет да је за мањи број неодложних интервенција свакако најзаслужнија пандеија COVID-19, јер није било ресурса па се доста радило на превенирању ургентних збрињавања на различите начине и у извештајној години.

Специјализовани послови

Специјализовани послови обухватају више стручних процедура и метода, које захтевају посебна знања и стално усавршавање стручних радника. Ради се о саветодавном усмеравању од стране водитеља случаја, помоћи у васпитању и развојним проблемима деце, психо-социјалној подршци жртвама насиља, помоћи у сређивању брачних и породичних односа, усмеравању лица у стању социјалне потребе, као и на организовању радне и животне средине.

Супервизијски послови

Вођење случаја, као метод рада у Центрима за социјални рад, предвиђа процес супервизије стручног рада, као континуирани начин унапређења квалитета заштите корисника, подршке у раду стручним радницима и начин унапређења рада самих стручних радника, што је дефинисано Правилником о организацији, нормативима и стандардима рада у Центрима за социјални рад.

У обављању стручних послова Центра у 2021. години, било је укључено 20 водитеља случаја и 4 супервизора.

ЈЕДНОКРАТНЕ НОВЧАНЕ ПОМОЋИ

Р.бр	Врста једнократних помоћи	Број корисн.	Број решења
1.	Путни трошкови и исхрана пролазника	1	1
2.	Ванредне животне потребе	1.321	2.099
3.	Здравствена заштита	328	383
4.	Трошкови организов.школа у природи, ескурзијаи др.	9	9
5.	Накнада за погребне трошкове	49	49
6.	Накнада путних трошкова за редовне ученике	60	67
7.	Постпенална заштита	24	24
8.	Таксе, личне карте, документација	49	52
9.	Уџбеници и школски прибор	313	328
10.	Накнада станарине и побољшање стамбених услова	19	23
11.	Набавка огрева	1.091	1.091
12.	Накнаде за трошкове школовања	10	14
13.	Опрема и превоз при смешт. и прихват након смештаја	3	3
14.	Остало	8	8
Укупно:		3.285	4.151

Једнократне помоћи које не спадају у раније дефинисане намене, а које по фреквенцији спадају у најчешћи вид права за које се суграђани обраћају и за које средства обезбеђује локална самоуправа, захтевају највећа издвајања, тј. планирање највише средстава. Током 2021. године донето је укупно 4.151 решење за једнократне помоћи за различите намене, а право је користило 3.285 лица. Од укупног броја лица којима је додељивана новчана помоћ за ванредне животне потребе 1.321 лице тј. урађено је 2.099 решења. У поређењу са предходном годином број корисника је мањи, али номинални износи су били већи тј. свако лице је добило више новчаних средстава за набавку огрева или куповину основних животних средстава.

Треба истаћи да континуирани рад са корисницима и планирање чак и једнократних давања тј, усмеравање да се права користе у зимском периоду, у периоду прекида примања новчане социјалне помоћи, усмеравање средстава за потребе школовања, затим циљано према посебно осетљивим групама корисника-старима, неспособнима за рад, лицима са инвалидитетом, спада у врло стресан посао, јер је број лица многоструко већи од расположивих средстава, и стручни радници су, неретко, изложени негодовањима, примедбама па и претњама лица, чијим потребама нисмо у стању да одговоримо јер не спадају у листу приоритета. Овај вид помоћи остварују корисници Новчане социјалне помоћи-преко 50%, из године у годину.

Најчешће се једнократне помоћи додељују за тзв. **ванредне животне потребе**, (изненадни догађаји у породици, оштећења стамбених објеката, и сл.) а заправо се, неретко, ради о подршци породицама да плате неке заостале дугове или набаве храну и хигијену. Горња табла показује да је највећи број корисника користило једнократну новчану помоћ у ове сврхе.

Континуирано се из године у годину планирају средства за набавку прехранбених пакета. Натурална помоћ је посебно значајана за кориснике који не могу да остваре, из формалних разлога, нека материјална права, а помоћ у преживљавању им је у неком периоду неопходна, или за лица која не могу да располажу на прави начин новчаним средствима, или постоји ризик да би их ненаменски искористила и тако себе, или породицу, довела у егзистенцијални ризик (зависници од ПАС). Такође, овај вид помоћи је посебно значајан приликом обилазака корисника који живе у удаљеним сеоским пределима, где је набавка намирница отежана, посебно у зимском периоду. Натуралних давања је током извештајне године било 296, у виду пакета хране већином у удаљеним сеоским срединама.

Трошкови пролазника. Сваке године, нашој установи се обрати један број лица са територије других градова, који се нађу у стању социјалне потребе (у 2018.-8 таквих лица, у 2019. само 2, 2020.-5, а извештајне само 1), са захтевом за доделу једнократне новчане помоћи за куповину хране или лекова и карата за повратак у место становања. Треба напоменути да се ова врста помоћи у највећем броју случајева рефундира од градова где пролазници имају пријављено пребивалиште, по напред договореној процедури. Сматрамо да је до

смањења броја корисника дошло због тога што надлежни Центри за социјални рад нису давали сагласност за исплату једнократних новчаних помоћи, било из разлога што нека лица перманентно на тај начин покушавају да дођу до новчаних средстава идући од Центра до Центра за социјални рад широм Србије или због недостатка новчаних средстава.

Здравствена заштита. За трошкове лечења корисника, за 328 - 383 решења у 2021. години је користило право на једнократну новчану помоћ.

Корисници права на Новчану социјалну помоћ имају по том основу и право на здравствено осигурање и лечење, али често се јављају суграђани који нису корисници права на новчану социјалну помоћ, немају решену здравствену заштиту у крајње су неповољној материјалној ситуацији, а лечење је потребно неком члану породице, па је неопходно тада интервенисати. За један број корисника вршена је директна набавка лекова по фактури. То право поједини корисници, углавном хронични болесници, користе и у више наврата током године. У том делу смо у више наврата слали сугестије и нашем ресорном Министрству и Министарству здравља, ради постизања неких договора и инструкција око лечења лица у стању социјалне потребе, на начин да здравствено не буду угрожени, али да се приликом одређивања терапије поведе рачуна и о материјалном статусу корисника. Као посебан проблем се истиче и обим здравствених услуга које је у обавези да обезбеде установе за смештај, а шта од услуга мора да плати упутни Центар за социјални рад и питање статуса здравствених радника па и могућности и обима преписивања терапије, који је различито решен у установама за смештај корисника. Тако по захтеву установа за смештај обезбеђујемо средства за здравствене потребе наших суграђана на смештају, а износ, посебно за лица са комбинованим тешкоћама, није мали. Из средстава намењених за једнократне помоћи један део средстава се утроши за **унапређење услова становања корисника**. Један број ромских породица је добио новоизграђене станове, али су и даље ове породице корисници који у највећем обиму ово право користе јер су и стамбени услови овог дела популације упадљиво најнеповољнији (поправке након пожара или санирање кровова који прокишњавају након обилнијих падавина, куповина дотрајалих кућних апарата-најчешће шпорета). Право су током 2021. године користиле 19 породица. Тешкоћу представља контрола наменског утрошка ових средстава. Ова средства обухватају и тренутне (временски ограничене на највише три месеца у току једне године) партиципације у плаћању станарине, најчешће за самохране родитеље са децом, који се нађу у изузетно тешкој ситуацији, као подршка да се организују и обезбеде услове за живот деце, како не би дошло до издвајања деце.

За трошкове **екскурзија и рекреативне наставе** за децу из социјално угрожених породица. Ова давања су потребна како би се редуковао ризик од социјалне искључености деце из социјално угрожених породица и обезбедила боља интегрисаност у вршњачким групама. Број деце која користи ово право готово сваке године варира, као и сам узраст деце и самим тим и појединачна

цена екскурзија. У претходној години је то право користило 9-оро деце. Напомињемо да су за децу на породичном смештају средства за ове намене обезбеђена из буџета Републике.

Накнада за **трошкове сахране** је право које се обезбеђује за кориснике Новчане социјалне помоћи, као и лица који немају сродника, било да су у тренутку смрти били на смештају у некој од установа или у отвореној заштити. Како ово, и у ситуацијама када има сродника, представља велики трошак на породице оскудног имовног стања, има ситуација када се партиципира у делу трошкова кроз одобравање једнократних давања сродницима, за те намене, после документовања материјалног положаја у коме се породица налази. Тешко је предвидети тачан износ пошто трошкови варирају зависно од тога где су корисници на смештају, где се врши сахрањивање, какви су трошкови превоза и сл. Током извештајне године, накнада за трошкове сахране је примењена код 49 преминула корисника.

Треба напоменути да се у нашој локалној самоуправи готово не користи могућност да се за лица без сродника изврши обавештавање Института за анатомију Медицинског факултета, који у складу за Законом о здравственој заштити, врши бесплатно преузимање тела и користи их у научне сврхе и врши бесплатно сахрањивање.

Превоз ученика, по реакцијма корисника ово право представља значајну помоћ породицама у стању социјалне потребе. У 2021. години је то право користило 60 ученика из породица са неповољном материјалном ситуацијом. Ово је заправо најбољи начин да се деца и породице у материјалном ризику, подрже и спречи њихова зависност од система социјалне заштите. Наиме, осим што се деци омогућава професионално оспособљавање и тиме повећава шанса за каснијим запошљавањем, омогућава се и њихова боља укљученост у социјалну средину, структурирано провођење времена и развој позитивних вредности, и смањује ризик од развоја дисфункционалних облика понашања и подржава породица, у свом настојању да обезбеди пуни развој своје деце. Истовремено се финансирају и трошкови превоза деце са сметњама у развоју (11) који користе дневне боравке.

Део једнократних давања се користи за **регулисање личних карата, такси и остале документације**, која је корисницима потребна ради остваривања права. Право на личну документацију једно од основних људских права, али и законска обавеза и потребно је лицима у стању социјалне потребе омогућити да то право остваре. Ову врсту једнократних новчаних помоћи је користио 49 корисника.

Набавка уџбеника и школског прибора. Овим видом помоћи обухваћене су само најугроженије породице (корисници НСП). Школски прибор у 2021. години је обезбеђен за 313 ученика.

Град Краљево је један од ретких градова, који успева да у зимском периоду изврши расподелу средстава за **набавку огрева** и да правилним распоређивањем средстава током године, без значајнијег повећења трошења средстава из локалног буџета, успевамо да сваке године број породица

обухваћен овом врстом помоћи буде висок. Четворогодишњи период изгледа овако: 2018.-1.076 породица, 2019.- 1.354, предходне- 1.319, и извештајне 1.091 породица.

УСЛУГЕ У ЗАЈЕДНИЦИ КОЈА СУ У ФУНКЦИЈИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Услуге у заједници усмерене су на пружање помоћи и подршке корисницима у природном окружењу, како би успоставили што већи степен контроле над властитим животом, остварили и задржали што већи степен самосталности и спречили или умањили ризик од институализације.

У вршењу других послова утврђених законом, Центар поступа у складу са Одлуком о социјалној заштити Града Краљева, које утврђује надлежни орган локалне самоуправе, као и усвојеном Стратегијом развоја социјалне заштите за период 2013-2020. године.

Ступањем на снагу Закона о социјалној заштити 2011. године, као и Правилника о нормативима и стандардима услуга социјалне заштите и Правилника о лиценцирању пружалаца услуга, улога Центра за социјални рад је значајно измењена.

У складу са наведеним Законом донета је одлука о формирању Центра локалних услуга града Краљева почетком 2018. године.

Континуитет у обезбеђивању наменских трансфера за равој и унапређење услуга социјалне заштите ствара услове да се развијају нове услуге, да се створе услови за њихово лиценцирање, као и да се пилотирају иновативне услуге социјалне заштите. Један део услуга у складу са Законом о социјалној заштити морао је остати у надлежности Центра за социјални рад, мисли се на неодложне интервенције, ургентни смештај и слично.

Дневне услуге у заједници

Услуга **Дневни Центар** за старе је крајем августа 2018. године прешла у надлежност новоосноване установе са око 300 корисника.

Персонална асистенција је услуга која је предвиђена Одлуком о социјалној заштити града Краљева. Услугу је током 2021. године користило 7 лица, а услугу је пружао Центар локалних услуга. Услугу **лични пратилац** детета је користило 34-оро деце. Ова услуга је предвиђена Одлуком о социјалној заштити града Краљева, од септембра 2018. године.

Без обзира што ове две услуге пружа новоформирана установа, Центар за социјални рад ће радити процену и доносити одлуке о коришћењу права на услугу и у 2022. години.

Током 2021. године је пилотирана и услуга Породичног сарадника и том услугом је обухваћено 11 породица.

.Кроз сарадњу са СОС дечијим селом кроз њихов програм подршке породицама у ризику обезбеђена је услуга породичног сараданика уз додатни програм услуга (помоћ у учењу, психотерапијска и саветодавна подршка и сл.) за још 12 породица.

Услуге подршке за самосталан живот

Услугу **Становање уз подршку** младих који излазе из система социјалне заштите користи једно младо лице у 2021. години. За ову намену су опредељена три стана која су комплетно опремљена.

Услуга **Сервиса за помоћ** у-Центар за социјални рад је процењивао потребе корисника издавао упуте (у 2021. години 21 упут) за коришћење услуге и сачињавао планове заштите и вршио мониторинг и евалуацију услуге. У 2021. години-корисника ове услуге је 98 а на крају године право користи 69 корисника.

Саветодавно терапијске и социо-едукативне услуге

Саветовалиште за предбрачне, брачне и породичне односе пружа услуге саветодавног и терапијског рада са појединцима и комплетним породицама, и зависно од средстава реализује и бројне превентивне програме, реализује трибине, едукативне ТВ емисије и сл. Број корисника саветодавно терапијских услуга у 2021. години је 172, док је 10 породица користило услуге правника. Број корисника, којима су услуге Саветовалишта потребне, је све већи, пошто и Суд изриче мере упућивања у Саветовалиште, а и у ситуацијама корективног надзора вршења родитељског права, породице се упућују у Саветовалиште, а рађено је и са починиоцима насиља. Током пандемије корона вируса Световалиште је своје капацитете ставило у функцију психолошке подршке суграђанима у време пандемије. И организовало подршку преко дежурног телефона.

Услуге смештаја

На територији Града Краљева нема **Прихватилишта/Прихватне станице**, а крајем 2020. године смо због вишегодишње успешне сарадње са „Човекољубљем“ организацјом СПЦ, добили могућност да нам се у оквиру Прихватилишта које оснивају у Крагујевцу обезбеди бар једно место и за Краљево (потребе су веће али изискују средства) и потписан је 2021. са њима уговор од стране града Краљева јер се досадашње Прихватилиште које је радило при Геронтолошком центру Крагујевац, гаси.

Обезбеђена **ургент места за смештај** корисника у Геронтолошком центру Матарушка бања, као и ургент хранитељске породице за децу и одрасле, знатно смањују потребу за овим видом услуге, која представља доста скупљи облик заштите, али је ипак у неким ситуацијама нужан.

У овој години није било смештаја мајки са децом као жртава насиља у породици, јер су углавном насилници удаљени из кућа, а и интерес жртава

насиља посебно деце је да у стресним ситуацијама насиља остану у познатој али обавезно сигурној средини. Осморо деце смештено је на ургент породични смештај, јер су се нашли у ситуацији озбиљне занемарености и услед тога и животне угрожености. У ургент местима за смештај корисника у Геронтолошком центру Матарушка бања и Геронтолошком центру Крагујевац покривено је 12 лица, а у ургент хранитељским породицама било је смештено још 10 лица без обзира на узраст. Ван радног времена смештено је укупно 12 лица.

Интервентни смештаји су услуге које су краткотрајне, и показали су се као изузетно ефикасан вид подршке, али и расте број остарелих или одраслих лица без икакве документације за које није могуће реализовати други вид збрињавања док се не обезбеди документација. Управо овај процес прибављања документације, пролонгира останак лица на ургент смештају, а како су капацитети врло оскудни то отежава рад. У Краљеву је то још специфичније пошто имамо избеглих и интерно расељених лица, која су без документације, и прибављање документације је прилично сложено, а лица због природе потреба морају бити заштићена неким обликом смештаја док се трајније не реши њихово збрињавање. Са друге стране имамо све већи број старачких, самачких домаћинстава без сродника, или са сродницима који занемарују бригу о старима, који одлажу смештај у институцију и остају у свом дому све док то не постане за њих угрожавајуће и тада морамо да интервенишемо кроз ургентно збрињавање. Ово је и био разлог да се у нашег граду реализује велики и захтевни пројекат са циљем развоја ургент хранитељства у руралним срединама. Потребно је даље унапређивати сарадњу са Општом болницом и Домом здравља, како би се механизми заштите и преузимања лица без породице са хоспиталног лечења, покренула правовремено и избегла потреба трошкова ургентног збрињавања. Иако је још током 2017. године обављен разговор са директором Опште болнице и припремљена форма уговора о сардњи у 2018. години за обезбеђивање једног места за ургентно ноћно збрињавање нисмо добили одговор од ове установе. Захтев је поновљен и 2021. године. На тај начин правила би се уштеда у средствима која се са градског буџета троше на услуге ургентног смештаја. У сарадњи са Центром за породични смештај и усвојење из Крагујевца, али и кроз бројне медијске наступе и контакте са хранитељима и корисницима, радимо на мотивацији и проналажењу нових, потенцијалних, хранитељских породица за ургентно збрињавање, а томе ће допринети и реализација поменутог пројекта. **Социјално становање у заштићеним условима** је услуга која је у граду Краљеву развијена од 2005. године и овом услугом је било обухваћено 125 лица у два објекта-Берановац и Милунке Савић. Током године за две особе је престало право због напуштања, а усељене су две самохране мајке, једна са четворо а друга са двоје деце.

Центар локалних услуга је преузео пружање ове услуге, док је Центар за социјални рад наставио да преиспитује потребу и право и доноси решење о праву на услугу.

Сарадња са другим институцијама у локалној самоуправи и другим институцијама у Републици

Радећи на заштити осетљивих група корисника Центар је упућен на сарадњу са бројним републичким и локалним институцијама, пошто без мултисекторског приступа, нема адекватне заштите. У претходној години треба поменути сарадњу са Републичким заводом за социјалну заштиту, Центром за заштиту трговине људима, Канцеларијом за људска и мањинска права, свим институцијама у којима су на смештају наши корисници и другим институцијама који учествују у заштити наших корисника, док смо у локалној средини стално упућени на сарадњу са ПУ, Домом здравља, Општом болницом, Основним и Вишим судом, Тужилаштвом, основним и средњим школама, Предшколском установом, установама културе у нашем граду, као и стручним службама у градској управи града Краљева.

Извештавање

Поред редовних годишњих извештаја који се достављају надлежном Министарству, органима локалне самоуправе, Републичком заводу за социјалну заштиту и органима Центра, раде се по потреби и други извештаји у складу са важећом законском регулативом и захтевима. Пре свега редовни извештаји Републичком заводу за социјалну заштиту о броју деце на смештају, затим заштитнику грађана, како републичком, тако и градском. На крају извештајне године урађен је Годишњи оперативни план рада за 2022. годину и достављен локалној самоуправи.

У складу са законским обавезама и Правилником о организацији, нормативима и стандардима рада, Центар редовно информисае грађане локалне заједнице о пословима и програмима које реализују и о чему одлучују у вршењу јавног овлашћења.

Центар је редовно медијски извештавао о свом раду, било да су у питању посебне активности или редовна делатност. Посебна пажња се обраћа на редовно информисање када су у питању накнадне активности Центра, као што је: расподела огрева, активности у ванредним приликама, разне врсте натуралних давања и новине које се тичу Одлуке о локалним правима и услугама у социјалној заштити.

Такође, постоји и сајт Центра за социјални рад, на коме се грађани могу додатно информисати о правима и услугама нашег Центра, а сва питања могу такође упутити и путем mail-а.

Директор установе али и поједини стручни радници су гостовањем у локалним медијима осим извештавања о раду установе, континуирано додатно информисали суграђане о правима и услугама и поступцима за њихово остваривање. Кроз неколико тематских емисија реализоване су превентивне активности установе. Превентивни рад се реализује и кроз гостовања на

тематским трибинама које организују организације, удружења, секције, наравно уколико је тематика везана за проблематику којом се бави наша установа. Тим за информисање локалне заједнице чине директор, руководиоци служби и супервизори. У складу са ранијим налогом надлежног Министарства установљена је обавеза достављања плана медијског представљања Центра за социјални рад надлежном Министарству, што тражи активнију сарадњу са локалним медијима у смислу планирања како наших тако и њихових активности.

Ранија инструкција која је обавезала директоре Центара за социјални рад да обавесте медије да је потребно да се за иступање у медијима претходно затражи сагласност Министарства је од стране Министарства за бригу о породици и демографију нешто измењена што отвара простор за више извештавања како о самом раду Центра за социјални рад, тако и реаговања на актуелне социјалне проблеме. Истовремено, Министарство је обавезало директоре Центара за социјални рад да обавесте медије да је потребно да се за иступање у медијима претходно затражи сагласност Министарства. Ово нас доводи у позицију да не можемо да реагујемо на натписе или информације објављене у медијима везаним за социјалну проблематику, што није интерес грађана ни Центра као институције. Закон о заштити података о личности нас такође спречава да реагујемо на изјаве корисника чак и када оне нису истините, осим да дамо уопштена тумачења, што тражи појачану одговорност медија у информисању и адекватнију сарадњу.

Аналитичко истраживачки рад

Као и предходних година, након периодичног праћења проблематике, редовно су извештаји анализирани на састанцима стручног већа, где су осим тога преношене информације о стручним скуповима и свим иновацијама.

Истовремено стручна већа су планирана и са посебном тематиком у складу са препознатим тешкоћама у заштити интереса корисника, нарочито када су у питању мултипроблемске породице. Социолог заказује састанке стручног већа, води евиденцију о присутности стручних радника, води записник, упознаје стручне раднике са најновијом стручном литературом.

Због специфичне ситуације изазване пандемијом, број састанака стручног већа је у првој половини године био мањи због карантина, а у другој половини су стручни скупови и семинари махом праћени он-лајн.

На крају сваког квартала током и ове извештајне године, радио се пресек укупног броја корисника, број новоевидентираних, реактивираних и број престанака учешћа корисника у системусоцијалне заштите, за све старосне групације. Наведене податке смо пратили и код појединих категорија корисника као што су: старатељска заштита, породични и домски смештај, број захтева на материјална давања (НСП, ЈНП, натурална давања), жртве насиља, особе са инвалидитетом.

Осим вођења редовне евиденције, достављања извештаја о раду Центра, и др. активности ЦСР се бавио анализом изражености проблематике насиља у породици, броју жртава, потенцијалних починиоца, броју изречених хитних мера, броју продужених хитних мера, тј. ефектима примене новог Закона о спречавању насиља у породици, на учесталост ове појаве у граду Краљеву. Крајем 2021. године, као и ранијих година пре него се приступило изради годишњег извештаја, рађено је на сређивању активне евиденције корисника наше установе, као и пасивизирање досијеа корисника за оне, којима је потреба за правима и услугама престала.

Такође су, током године попуњавани разни упитници за потребе разних институција и удружења грађана.

5. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

У извештају је приказан рад Центра за социјални рад у Краљеву, који врши јавна овлашћења, и обавља послове по Закону о социјалној заштити, Породичном закону и др. законима и подзаконским актима.

У извештајној години, подаци показују иако се континуирано из године у годину усложњава послао, број запослених не прати тај тренд.

Број запослених у Центру за социјални рад је утврђен решењем Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, односно решењем надлежног органа града Краљева.

У 2021. години услов за старосну пензију и то право стекао је један дипл.правник а услов има и један социолог који није до сада поднео захтев за пензионисање. Истовремено због болести је право на инвалидску пензију остварила још једна стручна радница. Ово је био основ за нов захтев за запошљавање према ресорном Министарству, а поднет је захтев и комисији Владе за сагласност за запошљавање. У време подношења захтева број недостајућих радника је у односу на нортматив је 6.

У зависности од расположивих ресурса Центар ће и даље наставити са праксом ангажовања стручних радника кроз програм стручне праксе, а тренутно је ангажовано два стручна радника на стручној пракси. Током 2021. године стручну праксу је реализовао један дипл. правник. Као и у претходној години због пораста броја захтева и забране запошљавања, и одлива стручних радника, квалитет услуга и поступак остваривања права је доведен у питање. Током 2022. године право на пензују стичу још два дипломирана правника- један ангажован на пословима секретара установе а један на пословима породично-правне заштите (један је отишао у пензију 2020. а један 2021.) и како је неизвесно је да ли ћемо и када добити сагласност за одлазеће дипл. Правнике а ове послове ће обављати само лица са скромним искуством у овој области комплетно функционисање установе може бити доведено у питање, јер у свим поступцима у установи је у већој или мањој мери нужно ангажовање правника. За сада се кроз прерасподелу послова међу службама обезбеђује поступање у складу са

законима и роковима. Такође, током 2022. године се очекује пензионисање још једног социјалног радника, социолога и што је најделикатније, шефа рачуноводства и уколико не будемо добили подршку ЛС и ресорног Министарства, функционисање установе може бити доведено у питање, јер нам и иначе без овог одлива радника недостаје 6 стручних радника у односу на норматив.

Уложен је труд ради побољшања услова рада (радног простора и обнављање компјутерске опреме) запослених, мада у претходној години није било већих улагања. Приступачност ЦСР особама са инвалидитетом и старијим особама, још увек није довољно добра, иако је пре пар година урађена покретна рампа у холу зграде, која се састоји из неколико полунивоа, али и даље простор није прилагођен у потпуности особама са инвалидитетом.

У структури корисника по старости најбројнија је групација одраслих, њих има највише међу пренетим, реактивираним, новоевидентираним корисницима. Отварање нових фабрика (две иностране инвестиције) утицале су на смањење броја корисника права на НСП, а пре свега на нешто мањи број реализованих једнократних давања, јер је изван број из групације радно способних лица засновао радни однос.

Мал. деца су у највећем броју пренета из предходне године, и то се углавном односи на децу која се налазе на вишегодишњем хранитељском или мањи број на институционалном смештају, као и деца која су под старатељском заштитом. Један број деце који је више година на евиденцији обухвата и децу из материјано угрожених породица која више година остварују материјална права преко наше установе. У тој групацији су свакако и деца која преко наше установе остварују право на додатак за туђу негу и помоћ или право на уважење додатак за туђу негу и помоћ. Остале категорије деце више флукутирају.

Када је у питању групација старијих, уназад неколико година-извештајне године-највише, уочавамо пораст старијих лица, која су жртве породичног занемаривања и насиља, пре свега психолошког и економског, што се најжалост веома мало евидентира већ се најчешће пријављују под формом захтева за материјалном подршком или подршком у нези, а тек се кроз процес процене и праћења препозна породично занемаривање и насиље те се иако постоји, не евидентира као доминантни проблем. Ово посебно постаје уочљиво у ситуацијама када се ради ургентно збрињавање старијих или када се врши преузимање са лечења јер породица не жели или понекад и не може да у кућним условима брине о остарелим члановима. Током претходне године, а то је тренд већ дужи период, у појединим областима наглашени су проблеми у раду наше установе као што су: тешкоће у реализацији смештаја, (и ове извештајне године је дошло до изражаја због пандемије) када се то покаже као најадекватнији облик заштите, посебно за лица са сметњама у душевном здрављу или недовољно ментално развијених лица, као и ургентно збрињавање старијих лица из градских али посебно руралних средина. Ово је разлог што стално настојимо да преко донаторских средстава покушамо да у партнерствима са Градом и НВО

организацијама и институцијама да овај сегмент услуга развијемо а постојеће унапредимо.

Остваривање права на додатак за туђу негу и помоћ, и даље представља проблем због дужег чекање изласка корисника на лекарску комисију, као и неуједначен и прилично рестриктиван став комисије када је у питању остваривање права на додатак.

И даље је присутан одлив великог броја једнократних новчаних помоћи на трошкове лечења, набавке лекова, плаћање интервенција или дијагностичких поступака, које би у принципу требало да буду део здравственог система, али их они не покривају, а корисници својим примањима не могу да их покрију.

Такође, непостојање Дневног боравка за децу са сметњама у развоју и деце са проблемима у понашању, као и Дневног боравка за одрасле и старије особе са инвалидитетом и др. Истовремено, одсуство адекватних служби за подстицање раног развоја и подршку породицама које имају децу са сметњама у развоју, изискује појачану осетљивост за материјану подршку овим породицама јер углавном плаћају услуге дефектолога и логопеда, иако су средства које добијају скромна у односу на укупне потребе, то је начин да помогнемо у подстицању развоја деце.

Недовољна је међусобна повезаност свих институција и организација на локалном нивоу у обезбеђивању подршке осетљивим групама корисника. Једино се усклађеним деловањем свих институција може обезбедити свеобухватна заштита и одговорити на потребе корисника.

Центар ће и убудуће унапређивати стручне компетенције радника, како преко програма обука акредитованих у систему социјалне заштите, тако и преко присуства округлим столовима, семинарима, саветовањима, конференцијама и др.

Треба поново истаћи специфичност у раду Центра за социјални рад Карљево а то је чињеница да од 1999. године пружамо услуге и обезбеђујемо остваривање права за више од око 13.000 интерно расељених лица, што је један мањи град или величина једног мањег Центра за социјални рад, без обезбеђивања додатних радника, што је довело до појачаног исцрпљивања и ризика од изгарања запослених. Забрана запошљавања и одлив стручних радника су овај проблем учинили још израженијим.

ВД Директор,
Светлана Дразовић, дипл. психолог